

Подільське СЛОВО

50 років
з любов'ю
до вас!

№26 (5233)
П'ятниця,
30 червня 2017 року

12 сторінок

Вітаємо ювіляра!

1 липня голові Тернопільської районної ради Андрію Васильовичу Галайку виповнюється 50 років

*Вам 50 – не тільки Ваше свято,
Радіють Ваші рідні й друзі теж!
Хай Бог пошле ще років багато,
Здоров'я, щастя, радості без меж!*

Шановний Андрію Васильовичу!

Усім, хто іде з Вами нелегкими професійними дорогами, надзвичайно приємно привітати Вас із днем народження і побажати міцного здоров'я, щастя, молодості душі і серця, успіхів у здійсненні всіх задумів.

Зичимо, щоб і надалі Ваші рішення були виваженими і мудрими, розпочаті справи приносили вагомий результат, а людська шана стала Вам подякою за плідну та змістовну працю, чуйність, уміння творити добро.

Хай доля завжди буде прихильною до Вас і Вашої родини, а кожен новий день дарує приємні враження, задоволення від роботи та світлу надію на майбутні роки!

Шановний Андрію Васильовичу!

Від себе особисто й від усього колективу Тернопільської районної державної адміністрації щиро-сердечно вітаю Вас із ювілеєм!

Міцного Вам здоров'я, здійснення всіх Ваших задумів і мрій, професійних успіхів, життєвої наснаги, родинного затишку. Бажаємо й надалі так віддано працювати на благо громади Тернопільського району.

З повагою — Олександр Похилий, голова Тернопільської районної державної адміністрації

*Ювілейна прийшла до Вас дата,
Тож дозвольте Вас щиро вітати!
Більш ніж 40 не можна Вам дати.
Молодець! Далі — теж так тримати!
Щоб енергія, мудрість і сила,
І душа Ваша — чиста, весела й красива
Не згасали і не зміліли з літами.
Ваша посмішка щира хай буде між нами.
Здоров'ям міцніти, життю Вам радіти!
Хай люблять-шанують дружина і діти!
Добром і достатком хай повниться хата,*

*Хай сміху онуків в ній буде багато!
Ми, ваші колеги, бажаємо радо,
Щоб легко давалась робота у раді,
Щоб бути в курсі всіх районних справ
Й твердим політиком. Хто б що там не казав,
На всі події мати власне бачення —
На радіо, у пресі, телебаченні.*

*Нехай Вас на все і на всіх вистачає,
І многая літ Вам Господь посилає!*

З повагою — працівники виконавчого апарату та депутатський корпус районної ради

Тема тижня

Майбутнє України

26 червня у районному будинку культури відбулося традиційне свято вшанування обдарованих учнів Тернопільського району «Майбутнє України». Було нагороджено 30 школярів, які здобули перемоги в районних і обласних предметних олімпіадах із базових дисциплін, а також стали переможцями конкурсу — захисту науково-дослідних робіт Малої академії наук.

«Традиційно наприкінці червня проводимо акцію, приурочену до Дня молоді. Цього року нагородили найобдарованіших учнів преміями по 600 гривень. Ці кошти спрямовані з районного бюджету відповідно до програми роботи з обдарованою молоддю, — розповів начальник відділу освіти райдержадміністрації Василь Цаль. — Сподіваємося, що це буде таке маленьке заохочення для тих дітей, які протягом року старалися активно працювати над собою, досягли високих результатів у районних, обласних, всеукраїнських олімпіадах, конкурсах та змаганнях».

Вітаючи винуватців дійства, їх учителів, батьків, перший заступник голови Тернопільської райдержадміністрації Володимир Осядач сказав: «Наш район кілька років поспіль залишається одним із передових у вихованні талановитої молоді. Це велика заслуга їхніх батьків, які перші помічають у своїй дитині нахили до певних наук, мистецтва, докладають чимало зусиль для їхнього вдосконалення і виховання, не шкодуючи ні матеріальних, ні моральних ресурсів. Велика удача, коли талановита дитина потрапляє до вчителя,

який допомагає учневі розвинути природне обдарування, навчає самостійно працювати над собою, розширювати ерудицію, прагнути до вдосконалення». Голова Тернопільської районної ради Андрій

Галайко згадав слова незабутнього Блаженнішого Любомира Гузара, архієпископа УГКЦ: «Пам'ятайте, якщо ви будете працювати та цілеспрямованими, то такою ж буде наша Україна».

Потім настала особлива та урочиста мить. На сцену виходили, отримували грамоти та грошові заохочення найталановитіші, найобдарованіші, найактивніші, найкреативніші і, напевно, найсміливіші учні Тернопільського району. Про їхні досягнення коротко розповідала ведуча дійства, методист Тернопільського районного методичного кабінету Ольга Демида. Вона поетично охарактери-

Олена Зьола

зувала цих молодих талановитих людей: «Сяйво знань і таланту у серцях яскравіє тих дітей, що вибирають щедрість душ учителів. Юні нащадки в майбутнє зоріють і впевнено сходять на зірковий олімп».

Цього року було нагороджено переможців у шести номінаціях — «Юні дослідники», «Найкращі знавці української мови», «Молоді історики», «Інтелектуальна надія», «Винахідники та раціоналізатори», «Спортивна гордість району».

Премію імені Степана Балея у номінації «Юні дослідники» отримали Олена Зьола, Юлія Писаренко, Христина Вишневська (НВК «Великобіроківська ЗОШ І-ІІІ ст. — гімназія ім. Степана Балея»).

Премію імені Кирила Студинського у номінації «Найкращі знавці української мови» урочисто вручили Софії Грицько (НВК «Великобіроківська ЗОШ І-ІІІ ст. — гімназія ім. Степана Балея»), Ірині Сисак (Мишковицька ЗОШ І-ІІІ ст.), Дмитру Дівакову (Острівська ЗОШ І-ІІІ ст.).

Чесно здобули премію імені Олександра Барвінського у номінації «Молоді історики» Лінда Бочко, Анастасія Гончар (НВК «Великобіроківська ЗОШ І-ІІІ ст. — гімназія ім. Степана Балея»), Ірина Яворська (Великобerezoviцька ЗОШ І-ІІІ ст.), Софія Жаворонко (Почапінська ЗОШ І-ІІІ ст.).

Продовження на стор. 4

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел./факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59

www.claas.com.ua

е-mail: office@tncnaas.com.ua

ТОВ ЕКК "Роміс"

Проводить експертну оцінку нерухомого майна:
будинків, квартир, земельних ділянок тощо.

Роботи із землеустрою:
приватизація землі; геодезичні роботи;
нормативна оцінка земельних ділянок.

м.Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, 7-й пов.,
тел./факс 43-50-27, 067 797-93-04

Наша сторінка

facebook

www.facebook.com/
PodilskSlovo

Колегія

Зміни у порядку надання субсидій

27 червня в Тернопільській районній державній адміністрації відбулася колегія за участю сільських і селищних голів, керівників відділів, управлінь райдержадміністрації, районної ради, голів опікунських рад при сільських та селищних радах та членів колегії РДА. Засідання провів перший заступник голови РДА Володимир Осядач. У роботі колегії взяв участь голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко.

На колегії йшлося про зміни щодо порядку призначення та виплати субсидій і забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Начальник управління соціального захисту населення райдержадміністрації Сергій Мандзюк інформував, що кількість одержувачів субсидій у районі станом на 01.06.2017 становить 13866 осіб. Загальна сума нарахованих із початку року субсидій на житлово-комунальні послуги — 160125,5 тисяч гривень. Доведено 24 засідання комісії з вирішення спірних питань щодо надання соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.

Сергій Леонтійович озвучив зміни щодо порядку надання субсидій. Зокрема, громадяни, які мають заборгованість з оплати послуг понад два місяці, не отримають субсидій, навіть якщо борг незначний. Змін зазнала й монетизація невикористаних коштів субсидії. Невикористані суми відтепер не залишатимуться на рахунках одержувачів в організаціях, а переходитимуть на особовий рахунок або ж виплачуватимуться через поштове відділення одержувачам субсидії. Це стосується лише того випадку, коли обсяг витрат або вартості

150кВт електричної енергії. Аби уникнути великого навантаження на пошту, субсидіантам потрібно оформити спеціальні окремі банківські карточки. Щоб отримати субсидії на наступний опалювальний сезон, необхідно подати відповідні документи до першого вересня.

Начальник служби у справах дітей райдержадміністрації Олександр Романцов, доповідаючи про соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, сказав, що вживаються всі необхідні заходи щодо першочергової влаштування дітей у сім'ї. Нині з 52-х дітей-сиріт 49 уже взяті на виховання. Для утримання прийомних дітей прийомні батьки та вихователі одержують державну соціальну допомогу в розмірі 2-х прожиткових мінімумів на кожну дитину. За словами начальника служби у справах дітей, ця сума повністю забезпечує дітям належні умови виховання та розвитку в сімейному оточенні.

Олександр Романцов зазначив, що вже стартувала оздоровча кампанія для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Дев'ятеро з них мали можливість відпочити в оздоровчих центрах і таборах, що співпрацюють із соціальною службою.

Також доповідач наголосив на актуальності питання незабезпечення дітей-сиріт та дітей, по-

збавлених батьківського піклування, а також питання захисту житлових і майнових прав цієї групи населення, зокрема забезпечення їх соціальним житлом після досягнення повноліття та закінчення навчання.

Євгенія ЄДНАК, студентка кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

День народження Основного Закону

«Конституція — оберіг нашої державності»

Під такою назвою 25 червня у селі Малий Ходачків відбулися районні урочистості з нагоди 21 річниці Конституції України.

Гостей дійства зустрічав аматорський духовий оркестр клубу с. Малий Ходачків (керівник сільський голова Володимир Береза). Свято розпочали виконанням Державного Гімну України та благословенням пароха церкви Святого Архистратига Михаїла с. Малий Ходачків отця Василя.

На мистецький захід завітала голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко, заступник голови районної ради Микола Михальчишин, заступники голови райдержадміністрації Володимир Осядач та Андрій Колісник.

Вітаючи присутніх із Днем Конституції, Андрій Галайко та Володимир Осядач наголосили, що є радостю, які зміцнюють націю, відображають дух нації, символізують його славу минуле, сьогодення і майбутнє. До них, безсумнівно, належить і День Конституції. Гості закликали всіх шанувувати закони, дотримуватись їх у будні та вихідні, дотримуватись як у мрії, так і в дійстві, за що їм дякує, хто загинув за її волю.

Святковий концерт, який вели завклубом с. Малий Ходачків Тетяна Тихонюк і соліст районного будинку культури Павло Родзиняк, розпочала пісню «Молитва за Україну» солістка малоходачківського клубу Анастасія Раковська. Композицію «Я — Українка» декламувала читець клубу с. Ступки Марія Матушинець. Низку народних і сучасних пісень виконали заслужений артист України Василь Хлистул,

гурт «Колесо», соліст РБК Степан Критишин, випускниця Великобірківської музичної школи Тетяна Романюк (клас викладача Галини Нижник).

Глядачі насолоджувалися натхненним співом учасників молодіжного аматорського ансамблю клубу с. Малий Ходачків (художній керівник Михайло Полюга).

Пісенні композиції дарували присутнім дитячий вокальний ансамбль клубу с. Костянтинівка (керівник Олександра Пиндус) та жіночий вокальний ансамбль «Оберіг» клубу с. Малий Ходачків (керівник Михайло Полюга).

Гучними оплесками зустріли й зразковий аматорський обрядово-фольклорний колектив

«Ходаки» із села Романівка, який потішив гумором та артистичністю. Вразили грацією учасники дитячого танцювального колективу (хореограф Оксана Яцишин). Ангеліна Критишин запалила серця композицією «Барви рідної землі». На сцену було запрошено народний аматорський хор клубу с. Смиківці (керівник

заслужений артист України Святослав Дунець, концертмейстер Володимир Стадник), який зворушив глядачів пісню «Єдиномосья, люба родино».

Сільський голова Володимир Береза подякував усім, хто долучився до організації і проведення дійства. На завершення присутні заспівали «Многая літа».

Після концерту всі охочі мали можливість оглянути тематичну виставку, яку організувала завідувач клубу с. Костянтинівка Олександра Пиндус.

Тож нехай це свято принесе радість і злагоду в кожну родину, наповнить світлим надіями кожне серце. Хай щасливою буде доля України і кожного її громадянина!

Марія ПОПІВ, депутат Малоходачківської сільської ради з питань культури

Виставка старовинних виробів бабусі завідувачки клубом с. Костянтинівка Олександри Пиндус

Основа життя — мій закон головний

Важким і довгим був шлях нашої держави до справжньої незалежності. Його завершальним акордом стало ухвалення 28 червня 1996 року Конституції незалежної держави України. Цей документ — не лише закон країн, це — основа подальшого розвитку і вдосконалення суспільства.

Працівники бібліотеки і клубу с. Довжанка провели вечір «Конституція — Основний Закон України». Ведучі Наталя Нацюк та Іванна Човган відкритою святою словами:

*По віncia чаши кришталеві
І очі радістю до сліз
Наповнив нам той день червневий,
Що Конституцію приніс.*

Далі звучали пісні у виконанні Валенти-

ни та Вадима Максимів, Романа Блажевича, Анастасії Ткачук. Родзинкою свята став виступ танцюристів Юлії та Олеси Човган. Також учасники заходу переглянули книжкову виставку «Квітуча моя Україно», організовану завідувачкою бібліотекою.

*Закон життя я схвалюю в труді.
Він в нашій хлібі, в пісні та у слові.
Законом цим зростають молоді,
Законом цим красуються будови.*

Цими словами ведучі завершили вечір, під час якого присутні вкотре завершили, що Конституція створена для людей і для їх блага.

О.П. НАЦЮК, завідувача бібліотекою-філією с. Довжанка

На часі

Тернопільщина — лідер у процесі створення територіальних громад

У курортному місті Трускавець, що на Львівщині, завершився II Форум місцевого розвитку. Понад 400 його учасників з України, Польщі, Угорщини, Румунії впродовж трьох днів – з 23 по 25 червня – обговорювали теми регіонального розвитку Карпат, децентралізації та роботи органів місцевого самоврядування.

«У створенні об'єднаних територіальних громад в Україні наголосив голова облради Віктор Овчарук під час пленарної дискусії «Децентралізація: вектори руху для посилення спроможностей місцевих громад». — На початок 2017 року в області діють 36 об'єднаних територіаль-

них громад, які охоплюють 34% (4,6 тис км²) території, 27% (286,1 тис. осіб) населення області. Загалом об'єдналися 206 міських, селищних та сільських рад (345 населених пунктів), що становить третину від загальної кількості. Ми маємо чимало ефективних та самодостатніх громад, котрі за короткий термін змогли довести свою спроможність. Це — Байковецька, Шумська, Великогаївська, Утворилська та інші. Спочатку утворилися 26 об'єднаних територіальних громад. І ми не помилилися: такого перевиконання місцевих бюджетів область ще не знала. Побачивши успіхи першопрохідців, зорганізувалися ще десять об'єднаних громад. Таким

чином, зміни в адміністративно-територіальному устрої краю ще у поточному році відбудуться майже на 50% території Тернопільщини. Ми впевнені, що таке реформувальне адміністративно-територіальне устроювання — невід'ємна складова реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, яка має на меті оптимізувати систему управління територіями, впорядкувати взаємовідносини між органами влади різних рівнів, а в кінцевому результаті — сприяти підвищенню рівня життя кожного громадянина в кожному міському чи сільському населеному пункті. Разом із країнами працюємо на благо Тернопільщини.

Актуально

Вступна кампанія 2017-го

16 червня в Україні завершилася основна сесія зовнішнього незалежного тестування. Її учасники вже отримали свої результати, і більшість із них вже визначилися, яким саме вишам вдалося продемонструвати свою здобутку, отримавши атестат ЗНО. Міністерство освіти та науки приготувало для вступників кілька сюрпризів. Сподіваємося, приймних.

Цьогоріч вступна кампанія розпочнеться з 12 липня. Саме з цього дня абітурієнти почнуть подавати заяви до вишів. Як і минулого року процедура вступу буде проводитися в електронному вигляді через сайт ez.osvitavsim.org.ua

Утім, щоб не створювати зайвого навантаження на систему і надати вступникам можливість зважити свої шанси, МОН вирішило розділити в часі реєстрацію абітурієнтів на сайті і подання заяв.

Так, зареєструвати електронний кабінет можна буде з 29 червня на сайті ez.osvitavsim.org.ua

Подання заяв на вступ до вищих навчальних закладів триватиме з 12 по 26 липня.

Цьогоріч усі вступники подають заяви до вишів у електронній формі як на денну, так і на заочну форму навчання. Виняток є тільки для тих категорій, які мають спеціальні умови, вступають за квотами або мають розбіжності в написанні прізвища, імені та по батькові в документах про освіту та сертифікатах ЗНО. В цих випадках абітурієнти мають змогу подати документи до приймальних комісій вишів у паперовій формі.

Абітурієнти можуть подати дев'ять заяв на місця бюджетного або регіонального замовлення, але не більше ніж на 4 спеціальності.

Як і в минулому році, подаючи заяву, вступник обирає пріоритетність для кожної своєї заяви, де 1 - це найвищий пріоритет.

У Міністерстві радять не поспішати подавати одразу всі заяви, а ретельно вивчити конкурсні пропозиції вишів та бути уважними під час заповнення електронних форм.

Важливо! Якщо вступник помилився під час заповнення заяви або має сумніви щодо вибору спеціальності, то до моменту реєстрації заяви в навчальному закладі він може її скасувати. Якщо заява вже зареєстрована, то у разі скасування поновити її вже неможливо.

Духовне

150 років тому коронували

Зарваницьку чудотворну ікону

За багатовікову історію подільська святиня стала особливим місцем благословень та ласк, які за посередництвом Пресвятої Богородиці щедро зсилає Всевишній. У хвилини радості чи горя, під час епідемій, воєнних лихоліть, переслідувань, прийняття важливих рішень чи в справах про зцілення від важких хвороб неустанно лунуть молитви до Божої Матері про заступництво і милість. Щира молитва, слова від самого серця ніколи не залишаються неслуханими.

У світі чудотворних ікон. Одна з них – Зарваницька чудотворна ікона Пресвятої Богородиці. Коронування ікони Богородиці є привселюдним визнанням надзвичайного чудотворного місця в житті Церкви. Це – визнання вислужених сотень тисяч молитов, оздоровлень, які відбулися завдяки посередництву Пресвятої Богородиці.

Коронація чудотворної ікони величаво відбулася 28 серпня 1867 року, на свято Успіння Пресвятої Богородиці. На жаль, оригінальні документи і свідчення учасників, які перебували у місцевому церковному архіві, не збереглися, оскільки були знищені радянською владою в 1940-х роках. Відомо про це важливу подію з пізніших переказів, зокрема з «Українського католицького вісника» за 1938 рік. Читаємо: «Папа Пій IX поблагословив корону, що коштувала 83 золотих ринських. Коштувала відбулася в 1867 році. Мав її довершити митрополит Спиридон Литвинюк, але він занедужав і вислав свого делегата. На це велике торжество зібралися 80 священників, 100 людей і незчисленні маси народу. Людей було так багато, що фіри стояли дорогою на відрізку 2 км. Коронаційні торжества тривали три дні...»

Сьогодні Марійський духовний

За необхідності абітурієнти мають можливість отримати консультацію щодо роботи в електронному кабінеті вступника за телефоном (044) 239-86-18 та через електронну пошту ez@inforesurs.gov.ua

На сайті ez.osvitavsim.org.ua розміщено інструкцію із заповнення заяв, а також відповіді на поширені запитання.

У приймальних комісіях при ВНЗ будуть надавати технічну підтримку з питань подання заяв через електронні кабінети.

«Якщо абітурієнт не може подати заяву з дому або вдома в нього немає Інтернету, він може прийти в приймальну комісію, і йому допоможуть це зробити», - повідомляють у МОН.

Оприлюднення рейтингових списків абітурієнтів, які подали документи на денну форму навчання і вступають за сертифікатам ЗНО, творчими конкурсами, вступними іспитами та квотами, відбудеться не пізніше 12 години 1 серпня. Виконання вимог до зарахування та зарахування на бюджетну форму навчання - не пізніше 5 серпня. На контрактну форму навчання зарахування здійснюється до 30 вересня.

центр «Зарваниця» належить до 20 найвідоміших паломницьких центрів Європи. До слова, саме Зарваницькій чудотворній іконі Пресвятої Богородиці у 2001 році нині святий Папа Іван Павло II доручив своє паломництво Україною. Вже багато років вона об'єднує вірян у спільній молитві, додає сил і натхнення мільйонам паломників, стверджує віру Христову, оберігає та захищає.

Новини | Коротко про головне

МВС має намір спростити процедуру реєстрації місця проживання для громадян. Про це повідомила заступник міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук. Вона вважає, що реєстрація має відображати фактичне місце проживання людини, таким чином забезпечивши її всіма конституційними правами.

Кабінет Міністрів України вніс зміни до пункту 41 Порядку забезпечення інвалідів автомобілями. «Прийнята постановка врегулює питання безоплатного передання у власність особі з інвалідністю автомобіля, визнаного гуманітарною допомогою, яким вона була забезпечена через органи соціального захисту населення і користувалася більше 10 років, а також передання таких автомобілів членам сім'ї чи спадкоємцям особи з інвалідністю», — йдеться у відповідному документі.

Ухвалений документ передбачає, що рішення про передачу автомобілів прийматимуть місцеві органи влади. Раніше таке рішення ухвалювали в Мінсоцполітики.

Експерти рекомендують українцям закупити валюту на два роки вперед. Тенденція зниження вартості валюти в Україні триватиме впродовж літа. Тому, з огляду на прогнози Мінфіну про вартість долара 29,3 грн у 2018 р. і 30,5 грн у 2019 р., це літо є найкращим періодом для купівлі валюти на наступні 2,5 роки.

«Зміцнення гривні часто відбувається в літній період. Цьому сприяє відсутність платежів за імпорту енергоносіїв і збільшення надходжень валютної виручки від аграріїв», — йдеться в прогнозі форекс-компанії «Альпари».

Януковича дозволили судити заочно. Суд визнав побоювання екс-гаранта за своє життя у разі приїзду до Києва на судові засідання неповажною причиною неявки. Суддя наголосив, що Янукович не скористався можливістю участі в засіданні за допомогою адвоката, у разі дав згоду на проведення спеціального судового провадження у справі про державну зраду.

Володимир Струк більше не є начальником управління патрульної поліції Тернополя. Правоохоронець переведений на посаду заступника начальника управління патрульної поліції Львова. У Тернополі тимчасово виконуватиме обов'язки начальника управління призначили Олега Сорокуватого.

Голова Тернопільської ОДА Степан Барна ініціює омолодження місцевої влади. З цієї метою буде проведено конкурс на 100 вакантних посад у системі держуправління.

«Сподіваюся, що такі кроки дадуть можливість адекватно оцінити і сприйняти державних службовців як людей, котрі справді можуть побудувати нову Україну та нове Тернопілля», — сказав С.Барна. Він наголосив, що пріоритети матимуть випускники навчальних закладів Тернопільщини, котрі знають кілька мов, мають вищу освіту і хочуть працювати.

Чергова ротація відбулася у Тернопільській єпархії УАПЦ. Нею тимчасово керуватиме предстоятель УАПЦ митрополит Макарій (Малетич). Відповідне рішення ухвалив Архієрейський Собор, що 23 червня відбувся у столиці.

Нагадаємо, після відсторонення правлячого архієрея Мстислава (Гука) за негідну поведінку, керівництво Тернопільської єпархії змінювалося кілька разів. Спершу керував митрополит Івано-Франківський Андрій (Абрамчук), згодом єпархію очолював Мукачівський і Карпатський Віктор (Бедь). В останнього нещодавно погіршився стан здоров'я, і він не прибув на Собор.

На Тернопільщині завершився призів офіцерів в запасу, який тривав із 30 травня по 23 червня. Всього з об'єкту на військову службу призвано 30 осіб. Наймолодшими серед призваних офіцерів запасу є представники прекрасної частини людства, зокрема Олена Козюк із Ланівців та Ольга Стасів із Бучача. Найстарший – 35-річний чоловік із Бережан.

Нагадаємо, напередодні міністр оборони Степан Полторак зазначив, що призвані офіцери пройдуть навчання в навчальних центрах, а потім, у разі підписання контракту, будуть спрямовані на службу в зону антитерористичної операції.

Упродовж 29-30 червня у селі Настасів Тернопільського району триває другий міжнародний форум аграрних інновацій «Нове Зерняк-2017». Його організатори – корпорація «Агропродсервіс» та ТОВ «Агроскоп Інтернешнл».

Перед учасниками форуму виступатимуть провідні вітчизняні науковці, котрі спеціалізуються в галузях насінництва та рослинництва. Крім того, гості матимуть змогу оглянути демо-посіви різних культур, побачити насінневі і соєві заводи «Агропродсервісу», обмінятися досвідом, почути про новачки, які запроваджують в сучасній агрономії тощо.

Чисельність наявного населення в області на 1 травня 2017 р. становила 1056,6 тис. осіб, у тому числі в міських поселеннях – 473,1 тис. осіб і в сільській місцевості – 583,5 тис. осіб.

Упродовж січня-квітня 2017 р. чисельність населення зменшилася на 2608 осіб. Порівняно з відповідним періодом минулого року, кількість народжених зменшилася на 148 дітей, а померлих — збільшилася на 109 осіб.

Рибний фестиваль Короп-фест цього року вперше проведуть у Тернополі. Він триватиме з 6 по 9 липня у парку ім.Т.Шевченка. На рибний фестиваль виставлятимуть чекатимуть смачні страви з риби, фарширована скумбрія, короп печений, риба юшка з білими грибами та ще чимало інших наїдків. Головною родзинкою фестивалю буде приготування 3000 літрів рибної юшки – нового рекорду України. Нею частуватимуть усі охочі безкоштовно. А розважатимуть гостей фестивалю гурти «От vinta», «Триставісім», «Фа мажор», «Медовий полин», «Чорні черешні» та ін.

Актуально

Як і за скільки тернопільці можуть добратися до безвізової Європи

6 квітня Європейський парламент схвалив надання українцям права подорожувати країнами Європейського Союзу без віз. 22 травня 2017 року в офіційному журналі Європейського Союзу оприлюднено Рішення про запровадження безвізового режиму між ЄС та Україною, яке набуло чинності через 20 днів, тобто 11 червня 2017 року.

За термінологією Європейського Союзу (там — ЄС), скеровано візи до тих, хто планує відвідати Євросоюз, але не залишатися там надовго. У тому числі — не працювати. Залишаються чинними всі правила перебування в ЄС, які діяли і раніше, за наявності візи. Головний принцип доволі простий: в Європейському Союзі раді вітати законослухняних мандрівників з України. А тим, хто порушує закон, у жодному разі не варто розраховувати на те, що статус іноземця хоч якось пом'якшить їхню відповідальність.

Головна ідея безвізового режиму — це полегшити подорожі з діловою або туристичною метою, зокрема короткі поїздки до друзів і родичів.

Отож, Україна нарешті отримала такий довгоочікуваний безвіз. У зв'язку з цим, мандрівники Тернопільщини активно шукають вигідні варіанти, як дістатися до бажаного місця призначення — в Європу. Оскільки залізничний транспорт — оптимальний для цього спосіб, ми проаналізуємо, в які країни ЄС можна вирушити, сівши на потяг у Тернополі.

До Праги (Чехія) з Києва курсує щоденний потяг №771 (безпересадковий вагон). Маршрут пролягає через Вінницю, Хмельницький, Тернопіль, Львів, Мукачеве та словацьке Кошице, тож тернопільські мандрівники мають можливість безперешкодно і не надто дорого потрапити у цю чудову країну. Ціна квитка з Києва — 2875 грн, з Тернополя дешевше — 07:40 год., прибуття на кінцеву станцію — наступного дня о 07:22 год., відправлення о 07:40 год., прибуття в Київ — наступного дня о 07:36 год.

До міста Братислава (Словаччина) з Києва теж прямує потяг №771 (безпересадковий вагон) із зупинками у Вінниці, Хмельницькому, Тернополі, Львові, Мукачевому, Кошице. Але, на відміну від празького напрямку, цей курсує не щодня, а за виключенням четвергів та п'ятниць і 30.08, 13.09 та 15.11. Вартість квитка зі столиці — 2145 грн, з фанного міста, кажуть у довідковій службі залізничного вокзалу, орієнтовно 1900 грн. Час прибуття на станцію Тернопіль — 07:36 год., відправлення о 07:40 год., прибуття на кінцеву станцію — наступного дня о 05:25 год.

Із Києва до Будапешта (Угорщина) можна доїхати потягом №81 (безпересадковий вагон). Він прямує через Вінницю, Хмельницький, Тернопіль, Львів, Мукачеве. Квиток зі столиці до Угорщини вартуватиме 1900 грн, а якщо сісти на поїзд у Тернополі — близько 1650 грн. Час прибуття на станцію Тернопіль — 04:03 год., відправлення о 04:13 год., прибуття на кінцеву станцію — того ж дня о 18:37 год.

Ще один популярний напрямок для туристів — Болгарія. **До Варни зі Львова цього року почав курсувати потяг №451,** що прямуватиме через Вінницю, Хмельницький, Тернопіль, Львів, Івано-Франківськ, Чернівці. Згідно з графіком руху, курсувати він почав з 24.06, а далі в такі дні: 4, 16, 28 липня 9, 19, 27 серпня. У касах Львова білет на цей потяг коштує немало — 2500 грн, але оскільки поїзд зупиняється і в Тернополі, то жителі нашого краю мають перевагу — меншу ціну квитка, яку варто уточнити в касі, адже вона залежатиме від курсу долара. Їхати доведеться довго — близько 30 годин.

А от щоб добратися до сусідньої Польщі, туристам із Тернопілля доведеться спочатку доїхати до Львова, звідки щоденний потяг №51 доведе до Пшемисля, Тарнова, Кракова і Вроцлава. А безпересадковий вагон цього ж потяга курсує до Варшави. Коштує таке задоволення 1500 грн. До Пшемисля також курсує потяг №705 (Ітерсіті+) з Києва через Львів, квиток на який вартує 610 грн (1 клас) та 430 грн (2 клас). Як бачимо, в цьому напрямку вигідніше їхати автобусом — нехай довше, але в рази економніше.

До слова, тим, хто їздить до країн ЄС часто та надовго, доведеться контролювати кількість днів, проведених у країнах Євросоюзу. Без візи можна перебувати на території ЄС 90 днів упродовж кожних 180 днів. Порушення терміну тягне за собою подальшу заборону в'їзду. Для тривалішого часу перебування необхідно оформити візу.

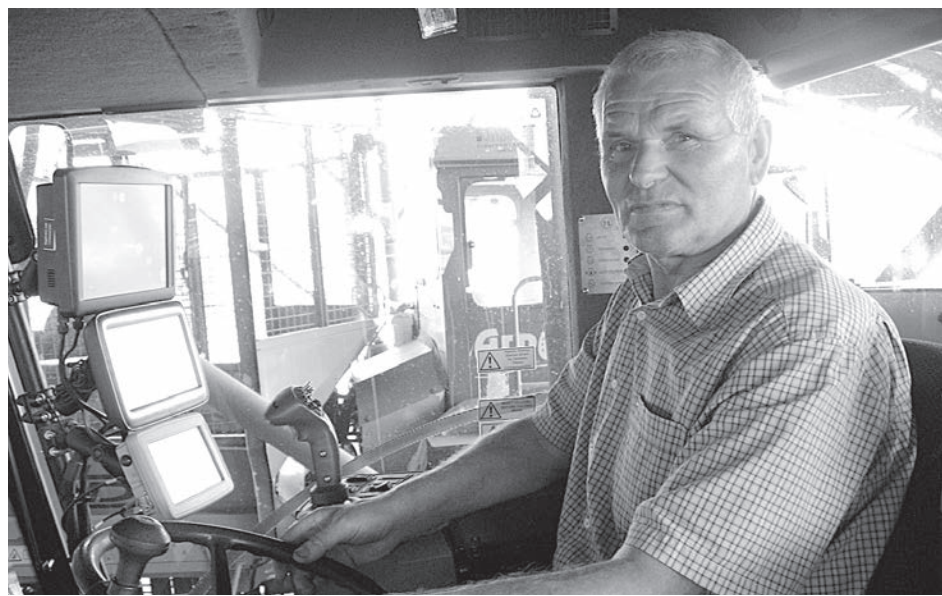
Відтак, після запровадження безвізового режиму громадяни України можуть в'їжджати без віз до всіх держав-членів ЄС (за винятком Великобританії та Ірландії), а також до 4 держав — отримавши учасниця Шенгенської угоди: Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Австрії, Бельгії, Болгарії, Греції, Данії, Естонії, Ісландії, Іспанії, Італії, Республіки Кіпр, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція.

Приємних вам подорожей!

Підготувала Лілія КУЛЕНИЧ

Люди праці

Степан Гінас — механізатор із півстолітнім стажем

«Які мрії могли бути у людей мого покоління, народжених на початку п'ятдесятих років минулого століття у селі? — роздумує, відповідаючи на моє запитання, **механізатор сільськогосподарського підприємства «Агропрі», що у Товстолузі, Степан Михайлович Гінас.** — Щодня їм працювати, що на мій час не вистачало. Батько мій працював у колгоспі їздовим, мама — у ланці. Мали й свій чималий наділ. У нашій сім'ї, крім мене, зростали ще дві сестри. Колись батьки були зацікавлені, щоб діти нікуди не виїжджали з села, а дочота ймали пильнувати господарство. Дівчата йшли замуж за хлопців із свого села. Парубки чинили так само. У селі жили великі родини. Так було легше переносити незгоди життя. Що б не трапилось, велика родина приходила на допомогу. Така була філософія. І це, вважаю, правильно. **Ми послушалися батьків. І не шкодуємо. Сестри разом із сім'ями живуть поряд у Товстолузі. Ми з дружиною Дарією також все життя провели у рідному селі. Жінка ще донедавна працювала в «Агропрі» заводі олійноідальною. Виховали двох дочок — Оленку та Наталю, вже й онучку Соломію маємо. Живемо дружною родиною. За роботою і життя непомітно сплигло.**

Але radoщі дитинства, яке б важке воно не було у перше повоєнне десятиліття, у малого Степанка все ж були. Діти в хатах, як нині, не сиділи. Влітку, як був час, грали у футбол. Взимку одягали саморобні лижі чи ковзани. Не хворіли, були загартованими.

Степан Михайлович із великою теплою згадає свою першу вчительку (на жаль, вона недавно покинула цей світ) Надію Василівну Комар. «Це нині у школі вимагають, щоб діти приходили у перший клас підготовленими, — каже пан Степан, — а колись все те мав зробити перший учитель — навчити дитину правильно тримати олі-

вель або ручку, писати крапочки, палички, а потім і букви, навчити з букв складати слова, читати, рахувати. Це — важка праця. Вчителі були дуже терплячі, добрі й лагідні. Тому діти хотіли до школи, прагнули знань та науки. Такою залишилась у пам'яті наша незабутня Надія Василівна».

Читачі старшого покоління, напевно, пам'ятають, що у 60-х роках минулого століття людям, які народилися у селі, паспортів не видавали, тож влаштуватися на роботу на фабрику чи завод у місті вони не могли. Тому для героя моєї розповіді Стефана Михайловича Гінаса була одна дореформа — до колгоспу. Свій трудовий стаж розпочав із п'ятнадцяти років у колгоспі «Москва», який згодом перейменували на «Ниву». У 1972 році призвали до армії. Служив у Краматорську Донецької області на аеродромі, забезпечував освітлення злітних смуг, виконував іншу роботу. Часто їздили допомагати в місцеві колгоспи. «Це було для мене звично, особливо жнивна пора на току. А ще розвантажували на залізниці ліс. Словом, солдат був універсальною робочою силою, яку використовували всюди, до тієї якби було. Запам'яталися донецькі люди — доброзичливі. А мова їхня українська така співуча й чиста. Шкода, що нині це прифрантована зона, а частина Донецької та Луганської областей окупована росіянами. Не по-братньому це і не по-людськи».

Нині Степан Гінас працює оператором на обприскувачі, оснащеному електронікою. Через комп'ютери у салоні здійснюється зв'язок із супутником, який відображає поле, розраховує норму обприскування на площу, заношує роботу. Запитала, чи не важко було у 64 роки опанувати новітню техніку. Степан Михайлович відповів: «Ні, важко було п'ятдесят років тому, коли п'ятнадцятирічним хлопчиськом сів на трактор...»

Галина ЮРСА

Тема тижня

Майбутнє України

Продовження, початок на стор. 1

Премію імені Івана Теслі у номінації «**Інтелектуальна надія**» отримали Христина Пришляк (Великобerezовицька ЗОШ І-ІІІ ст.), Арсен Плаксивий (Мишковицька ЗОШ І-ІІІ ст.), Андріана Салук (Почапінська ЗОШ І-ІІІ ст.), Марта Дідух, Володимир Павлюк (Ангелівська ЗОШ І-ІІІ ст.), Вікторія Левонедь, Ярина Береза (НВК «Великобerezовицька ЗОШ І-ІІІ ст. — гімназія ім. Степана Балея»), Юлія Сойка, Ярослав Машталяр (Острівська ЗОШ І-ІІІ ст.), Ірина Забояк (Буцнівська ЗОШ І-ІІІ ст.).

«**Раціоналізатори та винахідники**» — Устим Маценко, Віталій Павло (Великобerezовицький будинок творчості Віталія Поляра), Володимир Квас, Мар'яна Орденнас, Віталій Поправський, Іван Дідух (Великобerezовицький будинок технічної творчості школяра) — нагороджені премією імені Олександра Смакули.

У номінації «**Спортивна гордість району**» премію імені Івана Вишневіцького отримали Ольга Славська (Мишковицька ЗОШ І-ІІІ ст.), Максим Олійник (Плотицька ЗОШ І-ІІ ст.) та чемпіон світу з кикбоксингу Данило Рибченко (Настасівська ЗОШ І-ІІІ ст.).

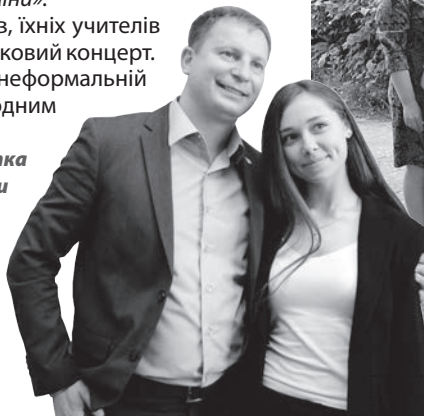
Данило Рибченко

Найбільша кількість нагороджених — серед учнів і випускників Великобerezовицької ЗОШ І-ІІІ ст. — гімназії ім. С. Балея. Серед них і Анастасія Гончар, яка здобула свою нагороду завдяки участі у різноманітних наукових та творчих конкурсах. Зізнається: «*Я не очікувала такої нагороди, і мені було приємно її отримати. Відрачуна наш морально та матеріально і пам'ятають, що сьогоднішня молодь — це майбутнє України.*»

Для нагороджених учнів, їхніх учителів та батьків організували святковий концерт. Уроchini продовжили у неформальній обставині, що стало ще одним приємним презентом.

Євгенія ЄДНАК, студентка кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.
Фото Галини ЮРСИ

Лауреати премій з Великих Бірок

Анастасія Гончар отримала нагороду і від ОДА

Фотоспогад

Такі потрібні санітарні дружини

кінці 80-х років минулого століття. Хоча четверо дівчат, які зображені на світлині, не зголосились про себе, проте багатьох людей ця фотографія повернула у «золоті часи», як вони самі сказали. Але про все за порядком.

Побачивши це фото, голова Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста Ольга Нижник дістала з архівів організації багато альбомів, які розповідають, зокрема, про діяльність шкільних санпостів і сандружин на підприємствах, в організаціях і колгоспах. «У 1970-80-х роках санітарні дружини були в кожній школі району, а так звані сантрійки – у кожному класі школи, — згадує Ольга Михайлівна. — У колгоспах, на промислових підприємствах Тернопільського району діяли 54 санітарних дружини. Їх вирізняла з-поміж інших, перш за все, спеціальна форма, яка була робочого та парадного зразка. Вони мали сумки з усіма медикаментами й препаратами для надання першої медичної допомоги. Це зовнішні атрибути. Членів сандружин навчали заняттям, підсумком, якими були районні, обласні та республіканські змагання. Захід починався урочисто. Грав духовий оркестр. Сандружинниці йшли маршем у колонах. На змаганнях були

медики. Пересічна людина у надзвичайних ситуаціях просто губиться й панікує. На жаль...»

Медсестра з чвертьстолітнім стажем Марія Іванівна Сабадаж розповіла, що у Великогаївській школі, де вона працює, донині діють санітарні пости. Ними керує заступник директора школи з виховної та педагог-організатор Ольга Мирславівна Мудра. На спеціальних заняттях дітей знайомлять зі способами надання першої медичної допомоги, правилами поведінки в екстремальних ситуаціях. Члени сандружин брали участь у шкільних конкурсах, іграх. «Не треба погіршати ситуацію, що було у минулому, маємо брати від нього найкращий досвід, — каже Марія Іванівна. — На жаль, минули часи, коли змагання сандружин відбувалися особливо урочисто, до них довго та посилено готувалися. На це, до речі, спрямовували чималі кошти. З розвалом колгоспів ця справа занепала. А даремно. Ми живемо у час катаклізмів. Уміти надати допомогу потерпілому – свята справа.»

Хороші спогади про рух сандружин у дитинстві великоголибчецької школи I-III ст. ім. Я. Стецька Надії Романівни Тишук. Адже саме у її селі на території шкільного стадіону часто проводили такі змагання. «Цікаво, що поряд із до-

рослими у випробуваннях брали участь і діти, — причому, діти ніколи не відставали від дорослих. Поблажок на молодий вік нікому не робили. Велику організаторську роботу щодо успішного проведення змагань сандружин здійснювала районна організація Товариства Червоного Хреста і її керівник Ольга Нижник. Вважаю, цей рух, може, в дещо осучасненому варіанті, варто було б відновити. Світ нині, як і десятиліття тому, повний воєн та катаклізмів. Тому треба навчитись у ньому виживати.»

Командир сандружин колишнього села Баворів Надія Ярославівна Салабай, згадуючи добрі 80-ті роки минулого століття, каже: «Коли дивлюся на фото, де зображені наші сандружини, думаю, скільки молодих людей тоді було в селі і як багато їх працювало у господарстві! Усім була робота, всі мали зарплату, тримали чимало господарку, одружувалися, багатіли. Ніхто і гадки не мав кудись виїжджати. Шкода, що нині порожніють наші села. Треба повернути все добре, що було колись, зокрема й сандружини...»

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело».

Фото з архіву Тернопільської районної організації товариства Червоного Хреста.

присутні перші керівники району чи області. Пам'ятаю, хороши знання та навички на таких змаганнях показували санітарні дружини з Великої Березовиці, Настасова, Плотичі, Баворова, з фабрики «Веснянка», цукрозаводу «Поділля». Під час змагань учасниці мали продемонструвати навички надання допомоги потерпілим з різними стадіями поранень, у вогнищах ядерного та хімічного ураження, а також з догляду за хворими на різні хвороби, у тому числі інфекційні. Улюбленими були піснязетні конкурси та христосанітарна дружина з села Дичків, командиром якої була Ольга Іванівна Махінка.

Минули роки. Нині у багатьох людей з приводу цього різні думки. Гадаю, попри те, що ці заходи були закомунізовані, їх проводило партійне керівництво, великим плюсом було, що дуже багато людей тоді володіли навичками надання першої медичної допомоги. Нині такі знання мають хіба що

с. Великі Гаї, змагання санпостівців

Багато хто, особливо дівчата покоління 1970-80-х років, почувши слово «сантирійка», полине у спогади шкільного дитинства. Згадаються пошта мамою або бабусю біла хустинка, пов'язка на руку та сумочка через плече з червоним ґрунтом. У кожній такій сумочці обов'язковим атрибутом були йод або «зеленка», бинт, вата. Пам'ятаю себе третьокласницею, членом санітарної трійки. У класі навчалось трохи більше тридцяти учнів. До моїх обов'язків належало щопонеділка перевірити десять учнів: чи охайно ніхкі підрізані нігті, чи чисті руки, обличчя, шия, чи змінені на випраній та випрасуваній знімний комірць на шкільному платті чи піджаку, чи вимите взуття. Тепер мені смішно з того всього, але тоді це було так серйозно. Пам'ятаю, як наші дівчатка-чистюлі Галя Голинська, Ліля Сивак, Оксана Кушнір, Наталя Тимкович та інші впевнено, навіть із гордістю демонстрували все, про що їх просила. Непереливки були хлопцям, у яких виявила якийсь недолік. Про це знали класний керівник, батьки. Нині думаю, що непогано все це було. Діти привчалися до чистоти, відповідальності, самостійності.

У газеті «Подільське слово» за 10 березня у рубриці «Фотоспогад» опубліковано дуже миле фото під №28 – шкільні сандружинниці щось уважно розглядають. Дівчатка — учениці з Великих Гаїв. Фото, на жаль, не датоване, але можна здогадатися, що зроблене приблизно напри-

Милосердя

Пошукова робота — надія для тих, хто її втратив

Якось на одному зі шкільних заходів прозвучали такі слова: «Мати, зяка надіємся, на зустріч із безвини зниклим синам, зустріч із безвини пролісках навесні. Дружина, отримавши звістку про зниклого чоловіка, чує його у першому відголосі грому». Лише ті, хто коли-небудь чекав рідних з війни чи, отримавши повідомлення, продовжувати вірити, що подорожній людина наперекір долі жива, можуть зрозуміти ті слова. А інші? Не дай Боже ніколи їм цього не лише пережити, а й знати...

Нині до Тернопільської області, міської та районної організації Товариства Червоного Хреста України приходять не лише ті, у кого безвісти зникли родичі під час Другої світової війни чи рідні під час стихійних лих та інших екстремальних ситуацій. Друге десятиліття двадцять першого віку хриблено неочікувану війну в міру приєднання держави України, під час якої загинули десятки тисяч військових, мирних жителів, безвісти зникли діти, батьки. Люди втрачають зв'язок із рідними навіть

під час подорожей, прогулянок.

За п'ять місяців 2017 року за допомогою до Організації Товариства Червоного Хреста звернулося 45 осіб. Багато людей не знають, куди звертатися у таких випадках. Тому працівники організації використовують різні методи, щоб донести інформацію до людей. «Під час проведення різних заходів завжди знаходимо хвилиночку, щоб розповісти про значення розшукової роботи, — ділиться голова Тернопільської районної організації Товариства

Червоного Хреста Ольга Нижник.

— Значну увагу приділяємо роботі з молоддю. У пришкольніх літніх відпочинкових таборів із денним перебуванням дітей із малозабезпечених сімей під час свят здоров'я інформуємо про розшукову діяльність. Було поширено понад 800 листівок організації Товариства Червоного Хреста «Дайте знати про себе рідним! Ваші рідні хвилюються за вас!»

Галина ЮРСА.

Фото автора.

Шкільний меридіан | Щоб канікули не минули даремно

Яскраве літо в таборі «Дивосвіт»

Літо — найкраща пора для дітей. Аже можна, нарешті, відпочити від навчання, забути про контрольні роботи, домашні завдання. Попереду на кожного чекають три місяці відпочинку, веселотися, розваг. Підпочинку, веселотися, розваг. І бігти до школи, можна зі спокійної со-вістю досхочу поспати і цілісний день бити байдиди. Проте не всім ді-тям подобається байдидувати. Для учнів НВК «Великобозівська ЗОШ І-ІІІ ст.» рідна гімназія — другий дім. Здавалося, що після останнього дзвоника школа спорожня аж до вересня. Та хіба можна спати й сидіти вдома, якщо в школі на тебе чекають веселі розваги в таборі «Дивосвіт»?

Разом із досвідченими педагогами (директор табору Н.М. Івасечко, музичний керівник Н.І. Грицан, ви-хователі: Н.Р. Барбарош, А.П. Дутка, Ю.М. Балабан і О.П. Юськевич) діти об'єдналися в два загони: «Адіда» і «Шнури». Свій день учні розпочинають зі щирої молитви та виконання Державного Гімну, а потім разом із вчителем фізичного виховання С.І. Касіяном роблять ранкову гімна-сію.

Усі діти в таборі – тематичні: день знайомства, день ввічливості, день туристів тощо. Учні цікаво вивчають й досліджують природу рідного краю, історію свого сели-ща. На протязі, погода завжди спри-яла. Проте навіть дощ, який мав би

зіпсувати плани, не завадив відві-дати пекарню «Хлібодар». Хто би міг подумати, що дітям, яким дали можливість спробувати себе у ролі тістоміса, так сподобається випіка-ти «Ромашки»!

У Міжнародний день захисту ді-тей учні змагалися, об'єдналися у 5 команд, взяли участь у квесті «Діти України за мир» та конкурсній про-грамі «Барви сонячного літа». Ціка-вим був день фізкультури та спорту від митців та спорту А. П. Дутки та С. І. Касіяна. Брало участь у різних еста-фетах і спортивних конкур-сах. Незабутні враження в ді-тей залишилися від дня іменинника. Були проведені різні конкурси: «Мумія», «Пе-ренеси воду», «Надув куль-ку», «Кумедний художник». А закінчилося свято веселим караоке з українськими піс-нями. Неймовірно від «Олімпійського літа», яке провів Тернопільський облас-ний центр фізичного здоров'я на-селення. Організатори поділили спортивний майданчик на 9 секцій, що дало змогу дітям таго-ривати (Ангелівка, М. Хо-дачків) одночасно брати участь у різних естафетах. Переможці отримували талони, які потім обмінюва-ли на призи.

А яким веселим був день здоро-вого гумору! Якщо ж твердження, що

то кожен із нас житиме довше при-наймні на кілька років.

Незабутньою була й екскурсія Тербовлянським та Микулинець-ким замками.

Кожний день у таборі — цікавий, насичений, різноманітний, не повторю-ваний до попереднього. Недаремно ж це — «Дивосвіт»!

Н. Р. БАРБАРОШ,
вихователь табору «Дивосвіт»

Літній табір кличе у свої оселі діток галасливих на смачний обід. Крізь ліси зелені й вікові діброви дружно ми крокуємо, пізнаємо світ.

Свято маленького фермера

Улітку головне завдання для малечі — гарно відпочити і набратися нових сил та позитивних емоцій. Тоді як у дорослих завдання дещо інше: потурбуватися про те, аби літо було не тільки барвистим, а й корисним.

Урізноманітнити літній відпочинок учнів ЗОШ І ст. с. Забойки вирішила Тернопільська філія ПрАТ «Райз-Максимко», працівники якої організували свято маленького фермера.

Під час заходу діти отримали позитивні емоції та багато цікавої інформації. Ольга Миколаївна Отривала позвала майстер-клас, де всі діти власноруч виготовляли м'які іграшки, які забрали з собою на згадку про свято.

Захоплено спостерігали за дослідами з молоком, які проводив Тарас Ігоревич Котовський, зоотехнік молочно-товарної ферми с. Забойки.

Також дітям розповіли про аграрні професії, вручили їм подарунки й поділили смачним морозивом.

Додому поверталися з гарними враженнями, веселим настроєм і дипломами «Маленький фермер».

Школярі з Почапинців — учасники гри «Сокіл» («Джура»)

«Якщо молода людина хоче перевірити себе на витривалість, силу, вміння знаходити вихід із найскладніших ситуацій, вона повинна взяти участь у військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), — сказав заступник директора з навчально-виховної роботи Василь Іванович Фандалюк. — Учні Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. з 12 по 14 червня успішно пройшли всі випробування цієї непростої гри та вибороли друге місце, пропустивши вперед своїх товаришів із Залізців Зборівського району».

Цього року військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») відбулась у селі Кутянка Шумського району. Вона передбачала змагання з стрілецької підготовки з виконанням патріотичних пісень, перетягування линви, випробування «Рятівник» (перевірка на практиці основ безпеки життєдіяльності, надання першої медичної допомоги, поведінка) у умові важких життєвих ситуацій), вміння влучно стріляти, подолання смуги перешкод, з топографічної підготовки, а також теренову гру, таборування й інші випробування. Це не просто. Тому перемогу отримали найбільш витривалі й підготовлені.

Цього разу честь школи та Тернопільського району захищали учні Почапинської школи Софія Безкоровайла, Юрій Гец, Юлія Жаворонко, Назарія Казюра, Микола Маряш, Назарій Щурко, Олександр Танасишин, Владислав Швець, Інна Головата. Молоді люди успішно впоралися зі всіма завданнями. Особливо сподобалася пісня у їх виконанні, яку минулоріч запро-

понував учням колишній учитель музики цієї школи Михайло Васильович Кравець. Там є такі слова в душі теперішнього часу: «Нам не страшні червоний гніт і дикі орди сходу».

Діти та їх наставник Василь Іванович Фандалюк вдячні за моральну й матеріальну підтримку сільському голові Почапинців і Забойок Марії Тернопілі, началькові Відділу Целіту директору Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. Галині Щепній, учителю фізич-

ного виховання цієї школи Андрію Чернецькому та іншим людям.

«Хай настане в Україні мир, — сказав Василь Фандалюк, — хай наші діти ніколи не візьмуть до рук зброю, а знання та вміння, здобуті під час військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») знадобляться лише для інтелектуального та фізичного вдосконалення».

Галина ЮРСА – ТРП «Джерело».

Традиції

41-й турнір із міні-футболу на Кубок імені Василя Гоцька

Уже сорок перший рік поспіль на стадіоні у селі Лозова відбувається футбольний турнір із міні-футболу на Кубок імені Василя Гоцька, який збирає не лише лозівчан, а й мешканців навколишніх сіл. І цьогоріч лозівчани не зрадили цій традиції, а погода посприяла радісному святу.

Засновником турніру був Василь Гоцько — один із п'яти братів, які найбільше долучилися до розвитку футболу в Лозовій. За його ініціативою в селі було вирішено створити і проводити між територіальними принципами і провідними турнір. Василь Гоцько, уродженець Лозови, подарував селу кубок, на якому протягом років виکارбовували прізвища переможців.

13 серпня 1987 року Василь Гоцько загинув у ДТП, і Кубок села перейменували на його честь. У 1970-х роках він керував своїми рідними братами Мироном, Петром, Дмитром та Іваном створив футбольну команду, яка була переможцем різноманітних турнірів. Василь був граючим тренером команди, крім цього, займався ще важкою атлетикою. У 1977 році Василь Гоцько вперше організував турнір із міні-футболу «Кубок Лозови», який з того часу щороку проводиться у День молоді.

хорошу гру. Велике поле розділили на два менших. На одному грали старші учасники, на другому — молодші. Запекла боротьба за м'яч між командами «Джерело», «Дизель», «Урожай», «Колос», «Юність» і «Набережна». Молодших команд було п'ять: зі Стегниківців, Байківців, Лозова, Шляхталців, Дубівців. Кожна команда вийшла на повну, сподіваючись на перемогу.

Після цього свою співочу майстерність демонстрували колективи «Солодка нота» й «Оберіг». З уст юних солісток Тані Хомко, Аліни Кубрак, Тані Заяць, Андріани Алексеевої, Тетяни Гриньків лунало безліч пісень про неньку-Україну, про рідну землю. Не шкодували оплесків глядачі для Олі Кіц і Михайла Бігуса, які показали сабою акторську майстерність у сценці «Бабки на День молоді».

Перед початком турніру капітанам допросили і молодіжних команд задали право підняти солодо-жовтий стяг, надав Гімн України. На щасливу й успішну гру учасників поблагословив отець Ігор Бойчук. Із привітальними словами виступив один із засновників Кубка — Антон Костник, а також голова Байковецької об'єднаної територіальної громади Анатолій Кулик. Вони побажали учасникам футболу хорошої, спортивної, азартної гри, красивих голів і перемогти сильнішому. Також на футбольне свято приїхав із Дніпра рідний брат Василя Гоцька, Петро, який запросив команду-переможця до складу в Дніпро на товариський матч.

Цьогоріч вдруге відбувся турнір між юнацькими командами Байковецької об'єднаної громади. Кожна із команд мала своїх уболівальників і була налаштована на

Коли було зіграно всі футбольні матчі, учасники турніру, жителі села і гості вирушили у будинок культури, де відбулося нагородження і концерт до Дня Конституції та Дня молоді.

Ведучі — Тетяна Гураль і Михайло Бігус — запросили до слова Байковецького голову об'єднаної територіальної громади Анатолія Романовича Кулика, який привітав присутніх зі святом і наголосив, що ми гідні того, аби наша держава була могутня і сильна.

Опісля відбулося нагородження учасників футбольного турніру.

У загальнокомандному заліку перше місце здобула команда «Дизель» (капітан Тарас Льошка). На другу сходинку г'єдесталу піднявся «Урожай» (капітан Сергій Янкевич). Третє місце виборили гравці «Набережної» (капітан Андрій Шпилюр). Четверте місце турнірної таблиці посіли учасники «Джерела» (капітан Юрій Гуль), на п'ятій сходинці — футболісти «Юності» (капітан Іван Шуль), шоста позиція — у

«Колоса» (капітан Іван Марушак).

У номінації «Найкращий воротар» відзначили воротаря команди «Урожай» Андрія Гоцька. Кращим гравцем було обрано учасника команди «Дизель» Фарботнюка Євгена, кращим бомбардиром став воротар команди «Дизель» Павло Винярчук, який забив сім голів, а найкращий гол цього сезону забив Павло Забурський із команди «Юність».

Серед молодших команд зі значним відставанням перемогли господарі поля (Лозова). Друге місце у селі Байківці, третю сходинку посіли гравці зі Стегниківців, останньою була команда Дубівців. Кращим гравцем серед юніорів визнали Крюка Олександра із Байківців. Пастернак Ігорю Александричів присвоїли звання кращого бомбардира, кращим воротарем визнали Саланського Дениса зі Стегниківців, а кращий гол забив Дума Володимир із Дубівців. Усі команди були нагороджені медалями й кубками.

На церемонії нагородження запросили голову Байковецької громади Анаполія Кулика, заступника голови громади Миколу Андрійовича Думу, членів оргкомітету турніру Михайла Шемелю та Миколу Кітчука, суддю Руслана Касарду, директора ТОВ «Дружба» Наталю Володимирівну Янкевич, сільському старості Петру Івановичу Олійнику і ветеранам футболу.

Загалом турнір відбувся на високому рівні, команди показали вагомий результат. За таке свято громада Лозови дякує Байковецькому голові об'єднаної територіальної громади Анатолію Романовичу Кулику, директору ТОВ «Дружба» Наталі Володимирівні Янкевич, сільському старості Петру Івановичу Олійнику і ветеранам футболу.

Соломія ДМИТРИЄВСЬКА

У новий етап життя

Щасливої дороги, випускники!

Випускний у дитячому садку — особливий день для малечі, адже закінчився безтурботний період раннього дитинства. Гарно й урочисто відбулося прощання з дитсадком у селі Забойки.

Того дня дошкільний заклад приймав багато гостей: батьків, мешканці села, котрі прийшли подивитися на наших вихованців — майбутніх школярів. Зусиллями педагогічного колективу організовано цікаве та змістовне свято, яке запам'ятовується дітям надовго.

Щасливі випускники парами урочисто ввійшли до прикрашеної зали. Дівчатка — у бальних сукнях, хлопчик — справжній кавалер. Під час свята майбутні школярі продемонстрували присутній свої талант у виконанні пісень, віршів, танців.

Багато хороших слів було сказано на адресу батьків і вихователів, адже саме завдяки їхнім спільним зусиллям маємо хороших, розумних, а головне — здорових дітей.

А педагога, котрі впустили із затишного гніздечка в широкий світ своїх пташенят, були схвилювані, бо в кожного вкладали частинку душі.

Швидко минуло свято, а поспіду минуло свято, а батьків відповідальний період — ретельна підготовка до школи. Тож успіхів вам, любі наші діточки! А батькам — терпіння і мудрості!

Лілія САВКА, вихователь групи «Бджілка»
ЗОШ І ст.-д/с села Забойки.

Життю виходимо назустріч!

Для одинадцятикласників НВК «Лозівська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ» настало довгоочікуване і хвилююче свято — випускний бал. Позаду шкільні парти, зошити та книжки, попереду — дорога у доросле життя, і здолає її, як казали давні мудреці, той, хто йде.

Випускників поблагословив парох церкви Первоверховних апостолів Петра і Павла у с. Лозова отець Ігор Бойчук. Після Святого Літургії в будинку культури відбулися урочистості. Хвилююча мить — з вишитами українськими рушниками у самостійне життя проводжають випускників бать-

ки. На очах у них бриніли сльози радості. Здається, ніби вчора привели своїх малюків до школи, а сьогодні вони — випускники.

Ведучі свята Юлія Климів і Владислав Каліщук запросили до вітального слова директора НВК «Лозівська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ» Анну Йосипівну Чаповську, яка

вручила випускникам атестати зрілості і побажала їм бути добрими і щасливими людьми. Із закінченням школи одинадцятикласників привітали і побажали успіхів у подальшому навчанні сільський староста Петру Івановичу Олійнику, перша вчителька Надія Євгенівна Денис, начальник відділу освіти Байковецької ОТГ Віра Василівна Коршняк та директор СТОБ «Дружба» Наталя Володимирівна Янкевич. Класний керівник Микола Іванович Кітчук із помітним хвилюванням згадавав незабутні моменти, проведені зі своїми вихованцями, розповів про кожного особисто, про спільні спортивні досягнення. Від імені батьків слово мала мати випускниця Святослава Дмитрієвська — Марія Ярославівна. Винаватці свята подякували вчителям за набуті знання, а батькам — за любов і підтримку.

Запальні танці демонстрували учасники колективу «Зорепад» (керівник Марія Процик). Для випускників виконували пісні «Місто спить» і «Край, де я родилась і живу» Уляна Ковалик, підтанцював колектив «Зорепад».

На завершення концертного дійства завершеним концерт батьками закружляли в прощальному шкільному вальсі.

Соломія ДМИТРИЄВСЬКА.
Фото автора

Вітаємо!

Педагогічний колектив Мишко-вицької ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з днем народження вчителя історії **Ірину Степанівну ГЛАДКУ** і заступника директора з навчально-виховної роботи **Любов Ярославівну РОСЯК**.

*Нехай Вас не турбують невдачі і грози,
Хай тільки від щастя з'являються ліси,
Ми Вам даруємо ці теплі слова,
А Бог хай дарує прекрасні літа!*

Працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, центральної районної бібліотеки та районна організація філорестки працівників культури щиро вітають з днем народження головного бухгалтера відділу культури **Ларису Анатоліївну КОРЧИНСЬКУ**.

*Бажаємо здоров'я міцного,
Щастя без краю,
Всього найкращого щиро бажаємо.
Щоб серце Ваше зігрівало тепло,
Щоб завжди в душі панувало добро,
Краси і наснаги, здоров'я без ліку,
І довгого-довгого щедрого віку.*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з ювілеєм соціального робітника смт Велика Березовиця **Галину Ігорівну ЧУБАК**, соціального робітника с. Мишковиці **Уляну Володимирівну ІВАНЮКУ**, соціального робітника с. Серадинок **Орису Михайлівну СВИДЕРСЬКУ**.

*Хай радість Вам життя дарує,
Щоб посміхалися Ви весь час,
Любов і злагода панують,
Достаток повниться щораз.
Щоб Ви добра мали багато,
А доля квітла, наче сад,
І щоб на Вас із неба падав
Лише щасливий зорепад.*

Педагогічний колектив Соборненської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. В.Гарматія вітає з днем народження директора школи **Ларису Вікторівну ЄЖИЖАНСЬКУ**.

*З днем народження вітаємо,
Щастя й долі Вам бажаємо,
Здоров'я, небесної благодаті,
Миру й злагоди у хаті.*

Педагогічний колектив Соборненської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. В.Гарматія вітає з днем народження вчителя початкових класів **Оксану Володимирівну БОДНАРЧУК-КУРИК** та кухаря **Мірошу Павловичу ЖУК**.

*Нехай любов незгасно світить,
Хай доля радісно сіва,
Для Вас – усі найкращі квіти
І найласкавіші слова.*

Колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ст. вітає з днем народження вчителя географії **Романа Івановича КОЧЕЛЯСУ**.

*Нехай кожна мить буде повна надії,
І нехай пощастить здійснити усі мрії!
Удачі, натхнення й духовного росту,
Хай буде в житті усе легко та просто!*

Щирозердечно вітаємо з днем народження начальника відділу загальної роботи апарату облдержадміністрації **Івану Іллівну ЛИЦАР**.

*Бажаємо кохання, гарних подій,
Здійснення задумів, планів і мрій,
Щастя квітучого, злетів найвищих,
Шляхів до мети легких і найближчих.*

Колектив Тернопільського районного об'єднання територіального медичного обслуговування щиро вітає з ювілеєм сестру медичного стаціонару **Галину Михайлівну БУЧИНСЬКУ**, завідувача ФАЛУ, акушерку **Мар'яну Василівну КОПЦЬОК**, акушерку **Галину Миколаївну СТАШКІВ**, бухгалтера **Людмилу Орестівну ЗВАРИЧ**, молодшу медсестру **Галину Ярославівну ЄВДОКІЄНКО**.

*Бажаємо здоров'я міцного,
Щастя без краю,
Всього найкращого щиро бажаємо.
Щоб серце Ваше зігрівало тепло,
Щоб завжди в душі панувало добро,
Краси і наснаги, здоров'я без ліку,
І довгого-довгого щедрого віку.*

Колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з ювілеєм учителя-пенсіонера **Зеновію Івановичу ТОМЧИШИНУ**, з днем народження – працівника школи **Галину Василівну БОЛДИЖЕВУ**.

*Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світле і гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходиться до Вас!
Хай щастя приходить і летиться рікою,
Хай горе обходить завжди стороною,
Хай доля дарує Вам довгі літа,
А в серці завжди хай живе доброта!*

Найщиріші вітання з днем народження надсилаємо інженеру з охорони праці **Оксані Ярославівні ДАННІКОВІЙ** та методисту районного будинку культури, заслуженому діячу мистецтв України **Володимирі Павловичу ДОВБНІ**.

*Хай радість Вам життя дарує,
Щоб посміхалися Ви весь час,
Любов і злагода панують,
Достаток повниться щораз.*

З повагою – працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, районна організація профспілки працівників культури.

Справи приватні

КУПЛЮ

Куплю будинок, придатний для постійного проживання, в затишному місці.
☎0975421087

ПРОДАМ

Нерухомість

Земельну ділянку 0,10 га на території Підгороднянської сільської ради. Мальовниче місце, межує з озером та лісом ☎0961533373
Земельну ділянку 0,12 га біля с. Гаї-Шевченківські, вздовж дороги на с. Лозова (500 м від об'їзної дороги) ☎0504010033
Продам 3-кімн. квартиру в центрі Тернополя, 79 кв.м, і/о, є/р, 6/9, цегл. ☎0352420342
Житловий будинок, ділянка 0,099 га, в селищі Микулинці Тербовлянського району.

Всі комунікації, гараж, господарські прибудови, вулиця близько до автобусної зупинки ☎0962363513

Інше

Ячмінь фуражний, півтонни ☎0973171523, 0974400604, 0686067067
Продаю кобилу (16 років), в Тернопільському районі ☎0673525018
Мотоблоки нові (потужність від 4 до 15 к. с.), трактори (від 12 к. с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навісне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше – віддамо ще дешевше ☎0985989484, 493000, 0982591958, 0666653606, www.tractor.c.com.ua

РОБОТА

Менеджера, автослюсаря, сторожа на СТО (м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 44)

☎0677005502, 510097.

На роботу потрібні слюсарі з ремонту автомобілів, офіційне працевлаштування ☎0675508623

ПОСЛУГИ

Лікування на бджолиних вуликах, бджолоужалення, інгаляція, пилок, перга, прополіс, мед, воскова міль, мертві бджоли. с. Чернелів-Руський Тернопільського району ☎0679455186, 0685392533, 0972076523 (Орест Лук'янець).

ЗНАЙОМСТВА

Для створення сім'ї хотів би познайомитися з самотньою жінкою віком 47-55 років, яка проживала б у Тернополі або одному із сіл Тернопільського району, неохайною до повноти, чесною, справедливою. Дзвони, не пошкодуєш. ☎0966207365

Оголошення

Домаморичська сільська рада має намір провести громадські слухання містобудівної документації на виконання рішення Домаморичської сільської ради від 21.06.2017 «Детальний план території земельної ділянки для розміщення та обслуговування комплексу для переробки зерна загальною площею 0,45 га в селі Домаморич Тернопільського району Тернопільської області на вул. Садовій, 16, що належить ТОВ «Торгова Компанія Терноцвіт».

Громадські слухання відбудуться 29.07.2017 о 17 год. у приміщенні сільської ради с. Домаморич. Пропозиції та зауваження до містобудівної документації подавати до Домаморичської сільської ради з 9:00 до 16:00 за адресою: вулиця Івана Франка, 6.

Приватне підприємство «Катруб» визнано переможцем конкурсу з вивезення твердих побутових відходів на території Чернелево-Руської сільської ради.

За інформацією звертатися у Чернелево-Руську сільську раду за тел. 29-33-36.

Петриківська сільська рада має намір провести громадські слухання містобудівної документації на виконання рішення Петриківської сільської ради № 486 від 14 березня 2017 року № 676 від 15 червня 2017 року та №677 від 16 червня 2017 року «Детальний план території кварталу садибної забудови у селі Петриків Тернопільського району Тернопільської області».

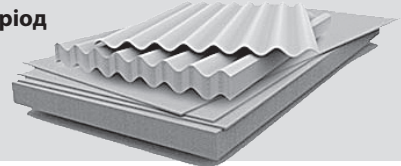
Квартал земельних ділянок складається з наступних земельних ділянок:

- земельної ділянки Гладкого М. П. загальною площею 0,1272 га, кадастровий номер 6125286700:01:013:0019;
- земельної ділянки Гладкого М. П. загальною площею 0,1200 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2221;
- земельної ділянки Гладкого М. П. загальною площею 0,1200 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2227;
- земельної ділянки Гладкого М. П. загальною площею 0,1272 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2228;
- земельної ділянки Гладкої Г. В. загальною площею 0,1696 га, кадастровий номер 6125286700:01:013:0014;
- земельної ділянки Мушії Б. С. загальною площею 0,1696 га, кадастровий номер 6125286700:01:013:0017;
- земельної ділянки Мачтієвої Л. З. загальною площею 0,1271 га, кадастровий номер 6125286700:01:013:0020;
- земельної ділянки Борик І. І. загальною площею 0,2400 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2222;
- земельної ділянки Живчик В. О. загальною площею 0,3313 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2195;
- земельної ділянки Боднара А. М. загальною площею 0,1000 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2231;
- земельної ділянки Радчука В. В. загальною площею 0,1000 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2225;

- земельної ділянки Радчука В. В. загальною площею 0,1000 га, кадастровий номер 6125286700:01:001:2225;

Громадські слухання відбудуться 01 серпня 2017 року о 17 год. у приміщенні сільської ради села Петриків. Пропозиції подавати та зауваження до містобудівної документації подавати до Петриківської сільської ради з 09 год. до 16 год. за адресою: с. Петриків, вул. Шептицького, 118А.

З метою утеплення підвалів для проживання людей в зимовий період ПОТРІБЕН ПІНОПЛАСТ І ШИФЕР в селище Миронівське (Світлодарська дуга, Дебальцеве), а також транспорту для доставки.
☎ 0672549506, 09503378089.

Податкові новини

Не отримали повідомлення про сплату податку за нерухомість? Зверніться до податкової!

У Тернопільській ОДПІ нагадали, що у 2017 році фізичні особи сплачують податок на нерухоме майно за 2016 рік.

Податкове повідомлення-рішення про сплату суми податку та відповідні платіжні реквізити надсилають платникам податку за місцем їх податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня. Розраховок здійснюється на підставі відомостей державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Фізичні особи сплачують податок протягом 60 днів з моменту отримання повідомлення-рішення. За порушення термінів сплати податків платники будуть штрафуватися до відповідальності за несплату податку або за несплату податку.

З метою недопущення несвочасної сплати податку власникам об'єктів нерухомого майна, які володіють житловими будинками площею понад 120 м², квартирами площею понад 60 м² або об'єктами нежитлової нерухомості, у разі неотримання податкових повідомлень-рішень про сплату податку або ж якщо платник податку не погоджується з розрахунком податку чи виявить розбіжності в наявній у нього інформації про об'єкт нерухомості, він має звернутися з оригіналами документів на нерухомість до податкової інспекції за місцем реєстрації.

Якщо є підстави, фахівці інспекції мають провести перерахунок суми і надіслати нове податкове повідомлення-рішення.

Також власникам розкішних об'єктів нерухомості в податковій нагадали, якщо загальна площа (для квартири) перевищує 300 м² чи 500 м² (для будинку), до обчисленої суми податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, додати сплату суми 25 000 грн на рік за кожний такий об'єкт нежитлової нерухомості (його частку).

Як інформував в. о. начальника Тернопільської ОДПІ Сергій Бабій, упродовж п'яти місяців цього року жителями обласного центру і Тернопільського району уже сплачено майже 691 тис. грн податку на нерухоме майно.

Докладні консультації – у Центрі обслуговування платників та за телефонами: 43-46-30, 43-46-10.

Відділ організації роботи Тернопільської ОДПІ

Кримінал

Малолітні злочинці

Подія трапилася в селі Забойки Тернопільського району. Сусідські хлопчачки довідалися, що односторонній продавець коня, і прийшли до нього просити гроші... на цигарки та випивку. Відмова спричинила пограбування.

До поліцейських звернулася сестра потерпілого. Жінка зазначила, що знайома рідичка зв'язана, а з пошкандання зникли кошти.

Як розповів начальник Тернопільського РВП Віктор Волощук, 15-ти й 11-річний хлопчачки часто заходили до потерпілого. Незважаючи на ще дитячий вік, вони любили і цигарку випалити, і спиртного хильнути. Сусід теж був небайдужий до алкоголю, і в день, коли стало-

ся пограбування, перебував у стані алкогольного сп'яніння. Неповнолітні спочатку просили дядька дати їм трохи грошей, адже знали, що той напередодні продав коня. Та він відмовився.

Як пояснюють неповнолітні, зв'язати сусідів мотузкою ноги для них було жартом. Та вони закінчилися криміналом. Адже, як заявляє потерпілий, із помешкання зникли три тисячі гривень.

Особи неповнолітніх підозрюваних було встановлено одразу. З їх пояснень, у сусіда вони забрали не три тисячі, а лише 660 гривень. Хто каже правду – з'ясує слідство. Нині дії братів-зловмисників кваліфіковано частиною 2 статті 186 КК України. Триває досудове розслідування.

ПОНЕДІЛОК 3 ЛИПНЯ

ВІВТОРОК 4 ЛИПНЯ

СЕРЕДА 5 ЛИПНЯ

ЧЕТВЕР 6 ЛИПНЯ

П'ЯТНИЦЯ 7 ЛИПНЯ

СУБОТА 8 ЛИПНЯ

НЕДІЛЯ 9 ЖОВТНЯ

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 15.00, 21.00 Новини
06.10, 07.10, 08.10 Спорт
06.15, 08.15 AgroЕра
06.25, 00.25 Від першої особи
07.20, 23.25 На слуху
08.35 Паспортний сервіс
08.45 Світ он лайн
09.00 ПРОФІЛАКТИКА!!!
15.35 Х/ф „Вічні таки“
17.20 Театральні сезони
17.50 Вікно в Америку
18.15, 01.20 Новинний блок
18.50, 22.50 З перших вуст
19.00, 01.55 Новини. Культура
19.20 Перша шпальта
19.55 Вересень
20.20, 02.10 Про головне
21.30 Новини. Спорт
21.50 Війна і мир
22.55, 05.50 Вічне
23.00, 00.00, 01.00 Підсумки
02.45 Т/с „Таксі“
04.05 Д/с „Аболіціоністи“
05.00 Світло

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 15.00, 21.00 Новини
06.10, 07.10, 08.10 Ера бізнесу
06.15, 07.15, 08.15 Спорт
06.20, 08.20 AgroЕра
06.30, 00.25 Від першої особи
07.25, 23.25 На слуху
08.35 Паспорт.Іа
08.45 Світ он лайн
09.00, 16.50 Т/с „Площа Берклі“
09.50, 16.50 Т/с „Площа Берклі“
09.55 Д/ф „Секрети Вільноса“
10.50 Д/с „Епоха честі“
11.45 Д/с „Орегонський путівник“
12.10 Д/с „Порятунко ферми“
12.40, 21.30 Новини. Спорт
13.30 Наші гроші
13.55 Т/с „Лінія захисту“
15.20 Світло
17.25 Хочу бути
17.45 М/с „Книга джунглів“
18.15, 01.20 Новинний блок
18.50, 22.50 З перших вуст
19.00, 01.55 Новини. Культура
19.20 Д/с „Дикі тварини“
19.55 Слідство. Інфо
20.20, 02.10 Про головне
21.50 „Мисливці за нацистами“
22.40 Мегалот
22.55, 05.50 Вічне
23.00, 00.00, 01.00 Підсумки
02.45 Т/с „Таксі“
04.05 Д/с „Аболіціоністи“
05.00 Віра. Надія. Любов

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 15.00, 21.00 Новини
06.10, 07.10, 08.10 Спорт
06.15, 07.15, 08.15 Спорт
06.25, 00.25 Від першої особи
07.20, 23.25 На слуху
08.35 Паспорт.Іа
08.45 Світ он лайн
09.00, 16.50 Т/с „Площа Берклі“
09.55 Т/с „Епоха честі“
11.40 Д/с „Орегонський путівник“
12.10 Д/с „Порятунко ферми“
12.40, 21.30 Новини. Спорт
13.30 Наші гроші
13.55 Т/с „Лінія захисту“
15.20 Світло
17.25 Хочу бути
17.45 М/с „Книга джунглів“
18.15, 01.20 Новинний блок
18.50, 22.50 З перших вуст
19.00, 01.55 Новини. Культура
19.20 Д/с „Дикі тварини“
19.55 Слідство. Інфо
20.20, 02.10 Про головне
21.50 „Мисливці за нацистами“
22.40 Мегалот
22.55, 05.50 Вічне
23.00, 00.00, 01.00 Підсумки
02.45 Т/с „Таксі“
04.05 Д/с „Аболіціоністи“
05.00 Віра. Надія. Любов

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 15.00, 21.00 Новини
06.10, 07.10, 08.10 Ера бізнесу
06.15, 07.15, 08.15 Спорт
06.20, 08.20 AgroЕра
06.30, 00.25 Від першої особи
07.25, 23.25 На слуху
08.35 Паспорт.Іа
08.45 Світ он лайн
09.00, 16.50 Т/с „Площа Берклі“
09.55 Т/с „Епоха честі“
11.40 Д/с „Орегонський путівник“
12.10 Д/с „Порятунко ферми“
12.40, 21.30 Новини. Спорт
13.30 Слідство. Інфо
13.55 Т/с „Лінія захисту“
15.20 Надвечір'я. Долі
17.25 Школа Мері Поппінс
17.40 М/с „Книга джунглів“
18.15, 01.20 Новинний блок
18.50, 22.50 З перших вуст
19.00, 01.55 Новини. Культура
19.20 Д/с „Дикі тварини“
19.55 „Схеми“ з Н. Седлецькою
20.20, 02.10 Про головне
21.50 „Мисливці за нацистами“
22.55, 05.50 Вічне
23.00, 00.00, 01.00 Підсумки
02.45 Т/с „Таксі“
04.05 Уряд на зв'язку з громадянами
04.30 Д/ф „Василь Симоненко. Тиша і грім“
05.00 Світло

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 15.00, 21.00 Новини
06.10, 07.10, 08.10 Спорт
06.15, 08.15 AgroЕра
06.25 Життєлюб
07.20, 23.25 На слуху
08.30 Територія закону
08.40 Паспорт.Іа
08.45 Світ он лайн
09.00, 16.50 Т/с „Площа Берклі“
09.55 Т/с „Епоха честі“
11.40 Д/с „Орегонський путівник“
12.10 Д/с „Порятунко ферми“
12.40, 21.30 Новини. Спорт
13.30 Слідство. Інфо
13.55 Т/с „Лінія захисту“
15.20 Надвечір'я. Долі
17.25 Школа Мері Поппінс
17.40 М/с „Книга джунглів“
18.15, 01.20 Новинний блок
18.50, 22.50 З перших вуст
19.00, 01.55 Новини. Культура
19.20 Д/с „Дикі тварини“
19.55 „Схеми“ з Н. Седлецькою
20.20, 02.10 Про головне
21.50 „Мисливці за нацистами“
22.55, 05.50 Вічне
23.00, 00.00, 01.00 Підсумки
00.25 Від першої особи
02.45 Т/с „Таксі“
04.00 Фольк-music
05.00 Надвечір'я. Долі

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 11.30, 13.00, 23.20, 00.10 Погода
06.35 Підсумки
07.05 AgroЕра. Підсумки
07.20 Шоф-кухар країни
08.05 Смакота
08.30, 23.00 Світ он line
09.00 М/с „Піп відкриває світ“
09.50 М/с „Легенда про Білосніжку“
10.45 Хто в домі хазяїн?
11.10 Хочу бути
11.50 Фольк-music
13.05 „Мисливці за нацистами“
16.50 Д/ф „Колажі“
17.30 Книга.Іа
18.00 Чоловічий клуб. Спорт
19.20 Чоловічий клуб
20.00 Д/с „Скарби та смертельні таємниці морів“
21.00 Новини
21.30 Розсекрета історія
22.20 Д/с „Дикі тварини“
22.45 Мегалот
23.25 Життєлюб
23.50 На слуху. Підсумки
01.20 Д/с „Увесь цей джаз“
02.20 Д/ф „Містерія Марії. М.Примаченко“
02.45 Т/с „Таксі“
04.00 Д/ф „Секрети Вільноса“
05.00 Віра. Надія. Любов

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 Світ православ'я
06.35 На слуху
07.05 Від першої особи
07.25 Життєлюб
08.10 Смакота
08.35 Паспортний сервіс
08.45, 23.00 Світ он line
09.00 Д/с „Скарби та смертельні таємниці морів“
10.00 Х/ф „Мадам Нобель“
12.00 Театральні сезони
12.30, 01.20 Д/с „Блюз. Мартін Скорсезе представляє“
14.30 Мистецькі історії
14.50 Фольк-music
15.50 Перший на селі
16.35 Х/ф „Милій друг“
18.30 Х/ф „Королівський генерал“
20.30 Перша шпальта
21.00 Новини
21.30 Д/с „Традиційні свята Мацури“
22.20 Д/с „Дикі тварини“
23.25 Територія закону
23.30 Від першої особи. Підсумки
02.55 Т/с „Таксі“
04.15 Чоловічий клуб. Спорт
05.25 Чоловічий клуб

1+1

06.45, 07.10, 08.10, 09.10 „Сніданок з 1+1“
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 02.05 ТСН
09.30 „Чотири весілля - 2“
10.45 „Міняю жінку - 6“
12.20, 01.05 Т/с „Байки Міт'яя“
14.30, 17.10 Т/с „Величне століття. Роксолана“
20.15, 21.15 Т/с „Свати - 6“
22.20 Т/с „Пізнє каяття“
23.20, 02.30 Х/ф „Любов з ризиком для життя“

1+1

06.45, 07.10, 08.10, 09.10 „Сніданок з 1+1“
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 02.05 ТСН
09.30 „Чотири весілля - 2“
10.45, 12.20 „Міняю жінку - 6“
12.40, 01.05 Т/с „Байки Міт'яя“
14.40, 15.50, 20.15, 21.20 Т/с „Свати - 6“
16.00, 17.10 Т/с „Величне століття. Роксолана“
22.20 Т/с „Пізнє каяття“
23.20, 02.30 Х/ф „Хочу як Бріджет“

1+1

06.45, 07.10, 08.10, 09.10 „Сніданок з 1+1“
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 02.05 ТСН
09.30 „Чотири весілля - 2“
10.45, 12.20 „Міняю жінку - 6“
12.40, 01.05 Т/с „Байки Міт'яя“
14.40, 15.50, 20.15, 21.20 Т/с „Свати - 6“
16.00, 17.10 Т/с „Величне століття. Роксолана“
22.20 Т/с „Пізнє каяття“
23.20, 02.30 Х/ф „Нянь“

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 02.10 ТСН
06.45, 07.10, 08.10, 09.10 „Сніданок з 1+1“
09.30 „Чотири весілля - 2“
10.45, 12.20 „Міняю жінку - 6“
12.40, 01.05 Т/с „Байки Міт'яя“
13.45, 15.00, 20.15, 21.20 Т/с „Свати - 6“
16.00, 17.10 Т/с „Величне століття. Роксолана“
22.20 Т/с „Пізнє каяття“
23.20, 02.35 Х/ф „Зовсім не бабій“

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 ТСН
06.45, 07.10, 08.10, 09.10 „Сніданок з 1+1“
09.30 „Чотири весілля - 2“
10.45, 12.20 „Міняю жінку - 6“
12.40, 01.05 Т/с „Байки Міт'яя“
13.45, 15.00 Т/с „Свати - 6“
16.00, 17.10 Т/с „Величне століття. Роксолана“
20.15, 22.10 „Ліга сміху 2“
00.05 „Вечірній кіт“
02.05 „Маленькі гіанти“

1+1

06.00, 19.30 ТСН
06.35 „Гроші“
07.30, 23.15 „Світське життя“
08.50 Х/ф „Кохання неждані надії“
12.40 Т/с „Пізнє каяття“
16.30, 21.15 „Вечірній квартал“
18.30 „Розміські коміка 2017“
20.15 „Знай наших“
00.15, 02.10 „Ліга сміху 2“

1+1

06.00 Х/ф „Кохання неждані надії“
09.00 „Лото-забава“
09.40 М/ф „Маша і ведмідь“
10.10 „Розміські коміка 2017“
11.10, 12.10, 13.10, 14.00, 15.00, 16.00 „Світ навіворт: Камбоджа“
17.00, 18.30 „Світ навіворт - 8“
19.30, 05.15 „ТСН-Тиждень“
21.00 Х/ф „Беркеш“
01.15 Х/ф „Державність“
04.55 „Ескімоска - 2: пригоди в Арктиці“

ІНТЕР

06.00 М/ф „Зачарований хлопчик“
06.50, 20.00, 03.45 „Подриобиці“
07.20, 13.50 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.15 „Орел і Решка. На краю світу“
10.00 Т/с „Тішки не відпускай мене“
15.20 „Жди мене“
17.40 Новини
18.00, 19.00 „Стосується кожного“
20.40 Т/с „Підземний перехід“
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
24.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“

ІНТЕР

06.00 М/ф „Зачарований хлопчик“
06.50, 20.00, 03.45 „Подриобиці“
07.20, 13.50 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.15 „Орел і Решка. На краю світу“
10.00 Т/с „Тішки не відпускай мене“
15.20 „Жди мене“
17.40 Новини
18.00, 19.00 „Стосується кожного“
20.40 Т/с „Підземний перехід“
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
24.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“

ІНТЕР

05.30, 18.00, 19.00 „Стосується кожного“
06.25 М/ф
06.50, 20.00, 03.40 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10, 20.40 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
00.20 Т/с „Повернешся - поговоримо“
00.30 Т/с „Удачний проєкт“
04.50 „Готуємо разом“

ІНТЕР

05.35, 18.00, 19.00 „Стосується кожного“
06.50 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
00.25 Х/ф „Все можливо“
02.20 Х/ф „Жінка для всіх“
04.20 „Удачний проєкт“
04.50 „Готуємо разом“

ІНТЕР

05.35, 18.00 „Стосується кожного“
06.25 М/ф
06.50 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.00, 02.35 „Подриобиці тижня“
22.00 Х/ф „Було у батька три сини“
00.55 Х/ф „Грозовий перевал“
04.15 „Жди мене“

ІНТЕР

06.00 М/ф „Двіймовочка“
06.25 Х/ф „Самотня жінка бажає познайомитися...“
08.15 Х/ф „Будьте моїм чоловіком“
10.00 Д/п „Лія Ахеджкова. Маленька жінка у великому кіно“
11.00 Х/ф „Службовий роман“
14.10 Т/с „Вузький міст“
18.00 Т/с „Дві долі. Нове життя“
20.00, 02.20, 05.00 „Подриобиці“
20.30 Т/с „Дві долі. Нове життя“
00.15 Х/ф „Найкраще в мені“
02.55 Х/ф „Було у батька три сини“

ІНТЕР

05.30 М/ф „Дикі лебеді“
06.25 Х/ф „Артист із Коханівки“
08.00 „Удачний проєкт“
09.00 „Готуємо разом“
10.00 „Орел і Решка. Рай і пекло“
11.00 „Орел і Решка. Перезавантаження“
12.00 Х/ф „Вражогов родини“
14.10 Х/ф „Службовий роман“
17.30 Т/с „Дві долі. Нове життя“
20.00 „Подриобиці“
20.30 Т/с „Дві долі. Нове життя“
00.00 Т/с „Вузький міст“

ІСТV

05.00, 04.50 Дивитись усім!
05.50, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
06.35 Факти тижня. 100 хвилин з Оксаною Соколовою
08.45 Факти. Ранок
09.10 Спорт
09.15 Надзвичайні новини. Підсумки з Костянтином Стогнієм
10.10 Антисомбі
11.10 Секретний фронт
12.40, 13.20 Х/ф „Боєць“
12.45, 15.45 Факти. День
14.40, 16.10 Х/ф „Зарублений світ“
17.00 Х/ф „Парк югаєологічного періоду 3“
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Більше ніж правда
21.25 Т/с „Снайпер. Зброя відплати“
22.25 Свобода слова
00.20 Х/ф „Шоше смерті“
01.50 Провокатор
04.30 Факти

ІСТV

05.35, 18.00, 19.00 „Стосується кожного“
06.30 М/ф
06.50, 20.00, 03.35 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10, 20.40 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
00.35 Т/с „Чотири пори літа“
04.15 „Удачний проєкт“
04.50 „Готуємо разом“

ІСТV

05.35, 18.00, 19.00 „Стосується кожного“
06.30 М/ф
06.50, 20.00, 03.40 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10, 20.40 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
00.20 Т/с „Повернешся - поговоримо“
00.30 Т/с „Удачний проєкт“
04.50 „Готуємо разом“

ІСТV

05.35, 18.00, 19.00 „Стосується кожного“
06.50 „Подриобиці“
07.30, 14.15 „Слідство вели... з Леонідом Каневським“
08.20 „Орел і Решка. На краю світу“
10.15 „Давай одружимося“
12.10 Т/с „Підземний перехід“
16.45 „Речдок“
17.40 Новини
22.40 Т/с „Впізнай мене, якщо зможеш“
00.25 Х/ф „Все можливо“
02.20 Х/ф „Жінка для всіх“
04.20 „Удачний проєкт“
04.50 „Готуємо разом“

ІСТV

05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.10 Інсайдер
11.30, 13.20 Х/ф „Змії на борту літака“
12.45, 15.45 Факти. День
14.00, 16.10 Т/с „Демони“
17.55 Т/с „Снайпер. Зброя відплати“
18.45, 21.05 Факти. Вечір
19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
20.20 Антисомбі
21.25 „На трьох“
00.30 Х/ф „Сфера“
02.45 Т/с „Лас-Вегас“
03.30 Провокатор
04.20 Факти
04.40 Т/с „Відділ 44“

ІСТV

06.10 Дивитись усім!
07.05 Без гальм
08.00 Я зняв! Прем'єра
08.55 „На трьох“
11.55, 13.00 Х/ф „Чорнильне серце“
12.45 Факти. День
14.05 Х/ф „Сфера“
16.45 Х/ф „Лік Данте“
18.45 Факти. Вечір
19.20 Надзвичайні новини. Підсумки з Костянтином Стогнієм
20.05 Х/ф „РЕД“
22.05 Х/ф „РЕД-2“
00.10 Х/ф „Сповідь небезпечної людини“
02.15 Т/с „Лас-Вегас“
03.30 Провокатор

ІСТV

05.35 Факти
06.00 Т/с „Код Костянтина“
08.30 Т/с „Відділ 44“
12.10, 13.00 Х/ф „Лік Данте“
12.45 Факти. День
14.25 Х/ф „РЕД“
16.40 Х/ф „РЕД-2“
18.45 Факти тижня. 100 хвилин з Оксаною Соколовою
20.40 Х/ф „Людина листопада“
22.45 Х/ф „Інтереси держави“
00.40 Х/ф „Олінак“
02.30 Х/ф „Лас-Вегас“
03.35 Провокатор

СТБ

06.45, 16.00 „Все буде добре!“
08.40 „Планета земля 2“
09.40 Х/ф „Сестронька“
11.35 „Україна має талант!-7“
13.45 „Битва екстрасенсів 14“
18.00, 22.00 „Вікна-Новини“
18.30, 23.05 „Слідство ведуть екстрасенси“
20.30, 22.45 „Хата на тата“

СТБ

06.45, 16.00 „Все буде добре!“
08.40 „Планета земля 2“
09.40 Х/ф „Сестронька“
11.35 „Україна має талант!-7“
13.45 „Битва екстрасенсів 14“
18.00, 22.00 „Вікна-Новини“
18.30, 23.05 „Слідство ведуть екстрасенси“
20.30, 22.45 „Хата на тата“

СТБ

06.45, 16.00 „Все буде добре!“
08.40 „Планета земля 2“
09.40 Х/ф „Сестронька“
11.35 „Україна має талант!-7“
12.00 „Містичні історії-2 з Павлом Костіциним“
13.50 „Битва екстрасенсів 14“
18.00, 22.00 „Вікна-Новини“
18.30, 00.40 „Слідство ведуть екстрасенси“
20.30, 22.45 „Кохана, ми вбиваємо дітей“

СТБ

07.05, 16.00 „Все буде добре!“
09.00 „Україна має талант!-7“
12.00 „Містичні історії-2 з Павлом Костіциним“
13.50 „Битва екстрасенсів 14“
18.00, 22.00 „Вікна-Новини“
18.30, 00.35 „Слідство ведуть екстрасенси“
20.30, 22.45 „Я соромлюсь свого тіла 3“

СТБ

05.50 Х/ф „Аварія - дочка мента“
07.45 Х/ф „Я тебе кохаю“
18.00, 22.00 „Вікна-Новини“
18.30 Х/ф „Дві історії про кохання“
20.40 Х/ф „Не підняй кохання“
23.25 „Слідство ведуть екстрасенси“

СТБ

06.05 „Все буде добре!“
08.05 „Караоке на Майдані“
09.00 „Все буде смачно!“
10.50 „Хата на тата“
12.50 „Вігна у 16“
14.50 Х/ф „Дві історії про кохання“
16.50 Х/ф „Не підняй кохання“
19.00 Х/ф „Вітер в обличчя“
22.50 Х/ф „Спортлото-82“
00.40 „Слідство ведуть екстрасенси“

СТБ

07.05 „Все буде добре!“
09.00 „Все буде смачно!“
11.20 „Караоке на Майдані“
12.15 „Планета земля 2“
13.20 Х/ф „Вітер в обличчя“
17.10 Х/ф „Спортлото-82“
19.00, 02.00 „Слідство ведуть екстрасенси“
22.40 „Я соромлюсь свого тіла 3“

НОВИЙ КАНАЛ

03.

Господині у записничок

Стерилізуємо правильно

Улітку починається пора консервації на зиму овочів, ягід, фруктів, грибів... Домашні заготовки і смачніші, і обходяться значно дешевше, ніж із супермаркету. Проте нерідко трапляється, що банки «вибухають». Щоб продукти і ваша праця не виявилися витраченими даремно, потрібно правильно провести стерилізацію консервів. Суть цієї процедури полягає в нагріванні їх до певної температури за якої гинуть різні мікроорганізми, що викликають псування.

Стерилізація банок окропом або на парі

Стерилізація порожніх банок

Банки вимити, використовувати харчову соду, і ретельно сполоснути. Після цього ошпарити і поставити на кип'ячу воду. Стерилізувати 10-15 хвилин.

Аналогічну процедуру можна зробити за допомогою каstrулі: закип'ятити воду, зверху поставте сито або покладіть решітку, куди помістите банки шийками вгору. Обробляйте на парі 10-15 хвилин.

Можна вимити банку двічі ошпарити окропом, потім залити її гарячою водою і дати постояти 3 хвилини. За цей час підготувати кришки. Для цього їх потрібно покласти в кип'ячу воду і прокип'ятити протягом 2-х хвилин. Далі злити воду з банок, відразу ж за рецептом закласти продукти, закрити кришкою і за-консервувати.

Стерилізація заготовок:

На дно каstrулі покладіть складену в кілька шарів ганчірку або рушник. Підготовлені банки з закладеними продуктами помістите у каstrулю і накрийте зверху кришками. Налийте холодну воду, щоб вона доходила до плічок банок. Поставте на вогонь, доведіть до кипіння і стерилізуйте на слабкому вогні про-

тягом 10-15 хвилин. Після цього вийміть банки і закатайте кришками. Переверніть догори дном і залиште до охолодження.

Як варіант, банки можна ставити в каstrулю з водою, нагрітою до температури 50-60° С. Далі все так само, як описано вище.

У разі, якщо заготовку заливають кип'ячим маринадом, розсолем і т.п., банки можна відразу герметично закупорити, помістити їх в каstrулю з гарячою водою і стерилізувати 10 хвилин. Потім обережно вийміть і переверніть догори дном і залиште до охолодження.

Пам'ятайте: якщо після перекидання банок догори дном із під кришок виділяється рідина, це означає, що герметичність порушена і таку банку слід простерилізувати ще раз і герметично закрити.

Стерилізація банок в духовці

Стерилізація порожніх банок

Банки вимити, поставити на решітку шийкою вгору в холодну (!) духовку. Нагріти приблизно до 150° С і стерилізувати 15 хвилин. Після закінчення стерилізації на банках не повинно залишитися крапель. Обережно вийміть гарячі банки з духовки і закладайте в них продукти за рецептом.

Якщо банки високі і не вміща-

ються в духовку вертикально, їх можна стерилізувати, поклавши горизонтально.

Стерилізація заготовок у духовці

Поставте в холодну духовку банки з заготовками, не накриваючи їх кришками. Нагріти до 100° С. Літрові ємності стерилізувати 15 хвилин. Якщо банки більшого об'єму, то час стерилізації збільшується. Потім обережно дістайте банки з духовки, відразу їх закатайте підготовленими кришками, перевернути і залишити до охолодження.

Стерилізація банок у мікрохвильовці

Стерилізація порожніх банок

Це найшвидший спосіб стерилізації. Вам може знадобитися всього 1-2 хвилини. Вимити банки і мильову піч. Включити її на повну потужність. Як тільки банки висохнуть — вони готові. Не пропустіть момент, інакше банки тріснуть.

Інший спосіб. Налийте в банки води на рівень 1 см і поставте їх в мікрохвильовку на повну потужність на 3 хвилини. Якщо ємностей багато або потужність печі невелика, то час потрібно збільшити. Вода в банках повинна закипіти, і вони будуть оброблені паром. Якщо банка не поміщається за висотою, її можна покласти на бік. Оскільки води трохи, вона не витече через горлечко.

Стерилізація заготовок в мікрохвильовці

Поставте в мікрохвильовку банки з заготовками, не накриваючи їх кришками. Увімкніть на повну потужність. Як тільки вміст банок закипить, переключіть на мінімальну потужність і стерилізуйте 2-3 хвилини. Потім вийміть банки і закатайте їх підготовленими кришками.

Увага! Небезпека

Цвіте борщівник

У народі цю рослину називають травом Геракла — за гігантську висоту. Наукова ж назва — борщівник Сосновського. Рослина дуже небезпечна: легкий дотик до стебла, листя чи квітки спричиняє опіки, які гояться місяцями, а спроба скуштувати може призвести до смерті. Однак дія отруйної речовини може проявитися не одразу. Вона пришвидшується, коли людина виходить на сонце. Якщо контакт із рослиною відбувся вночі, то опіки можуть з'явитися наступного дня або й через кілька днів, коли уражена шкіра потрапить під сонячні промені. Особливо небезпечно борщівник для людей, які страждають на алергію. Перебувати поряд із зеленим велетнем також не варто, бо він виділяє ефірні олії та інші речовини, які спричиняють головний біль, нудоту, блювання і навіть непритомність. А під час масового цвітіння — задуху, ускладнене дихання, кашель, нежить і висипання на шкірі. Як пояснюють лікарі, трава Геракла містить фуранокумарин. Ця речовина підвищує чутливість організму до ультрафіолетового випромінювання.

Завезли до нас борщівник ще у 1949 році за особистим розпорядженням Сталіна як високобілковий корм для худоби. Та невдовзі виявилось, що борщівник, який годували морщівників, горік, тож експеримент не вдавсь. А борщівник прижився, швидко розмножувався і широко розповсюдився.

Дивно, але наша влада і спеціалісти не закликають людиною активно боротися із цією рослиною. Скажімо, в Естонії нині вже створюють спеціальні карти із нанесенням на них зон поширення борщівника, який естонці називають «російським біологічним диверсантом», а білоруси — «помстою Сталіна».

Вивести його нелегко. Він швидко росте і дуже живучий. Насіння може довго лежати на асфальті, але варто йому потрапити у сприятливе середовище, відразу починає проростати. До мінус 45 і сорокаградусну спеку.

Найефективніший метод боротьби — хімічний, запевняють в інспекції захисту рослин. Однак він найбільш дієвий навесні, у період вегетації рослин. Спершу треба скосити вищі паростки, а листя, що залишилося, обробити гербіцидом. Додатково, для певності, залити розчин препарату у порожнисту трубку стебла. Квітку-шапку

слід спалити, бо насіння дозріває навіть після того, як ми її зрізали. Корінь — круглий, товстий, викопати його важко. Робити це варто у гумових рукавицях, обережно, щоб сік не потрапив на шкіру.

Перша допомога при ураженні борщівником

Якщо на шкірі з'явилися найменші подразнення від контакту з рослиною, медики рекомендують якнайшвидше змити отруту: уражену ділянку намити господарським милом, змити його лосьйоном, що містить спирт. Далі звернутися за кваліфікованою допомогою.

Не варто виходити з будинку протягом двох днів після контакту з борщівником, щоб уникнути потрапляння на шкіру сонячних променів.

Для лікування опіків застосовують: синтоміцинову мазь, гель «Рятувальник», аерозоль «Пантенол», спрей «Олазол», цинкову мазь, «Ціндол» — гомеопатичний препарат. Промивають опіки розчином фурациліну або слабким розчином марганцівки.

Лікування опіків, спричинених борщівником, народними засобами

Примочки з використанням: міцного чаю, відвару кори дуба (одна столова ложка подрібненої кори на дві склянки води, кип'ятять протягом 10 хвилин), відвару кореня дягулика (одна столова ложка на склянку води, кип'ятити 20 хвилин), лавандової олії.

Примочки роблять кожні 2-3 години, змочуючи марлю або шматок чистої бавовняної тканини відваром і накладаючи на уражену ділянку шкіри на 5-10 хвилин.

Варто знати

Як уберегтися від грозовиці

Літо багате на грозовиці. Звісно, видовище — неймовірно захоплююче, але коли спостерігати за ним із вікна. Однак трапляється неочікувано потрапити в стихію, тож варто знати елементарні правила безпеки під час грози.

Правила поведінки під час грози

Не ховайтеся під деревами (надто тими, що ростуть окремо). Найбільш небезпечно перебувати біля дуба, тополі, ялини, сосни. А ось у березу та клен блискавка б'є рідко і майже ніколи — в чагарник.

На відкритому просторі не стоїть (близько вдаряє у найвищу точку на місцевості), не лягайте на землю (таким чином ви підставите все тіло під удар), а присядьте навпочіпки, бажано в сухій ямі чи рову, обхопивши ноги руками. Площа контакту з землею має бути якнайменшою. У горах тримайтеся від гребенів, виступів та інших підвищених точок.

Не варто купатися, ліпше бути в сухій поверхні (наприклад, у наметі). Якщо ви в час грозовиці перебуваєте у човні, якнайшвидше гребіть до берега (на воді ви — найвищий об'єкт).

Не можна їхати на велосипеді. Не варто бігти. Якщо ви їдете в автомобілі, треба зупинитися і зачинити вікна. У поїзд блискавка влучити не може, бо під удар, насамперед, потрапляють дроти елек-

тричної тяги, а не вагони.

Не стоїть біля відчиненого вікна. У приміщенні тримайтеся якнайдалі від металевих предметів, електроприладів, телевізора (краще вимкніть їх із розетки).

Небезпечно перебувати поряд із металевими предметами. Не тримайте в руках довгі металеві предмети (наприклад, вудки, парасольки). Не торкайтеся металевих споруджень, дрютяної огорожі.

Не рекомендовано перебувати на даху, біля громовідводу і забземлювача. Якщо у вашого радіо- або телеприймача на даху індивідуальна антена, її треба від'єднати від приладів.

І в жодному разі не розмовляйте по мобільному! Саме телефон є своєрідним «приймачем» для кульових блискавок.

Якщо побачили кульову блискавку...

Це — рідкісне природне явище, що нагадує кулю, що світиться, розміром від

кількох до кількадесяти сантиметрів, яка повільно пливе у повітрі, іноді видає звук, подібний до шипіння.

Якщо ви стали очевидцем цього явища, повільно покладіть усі речі і так само повільно присядьте. Переконайтеся, що електрична куля летить своєю дорогою і не «звернула на вас уваги», по можливості ляжте. Відкотіть від себе всі металеві речі. Дочекайтеся, поки блискавиця полетить, зберіть речі і продовжуйте рух.

Що робити, якщо кульова блискавка залетіла у приміщення?

Потрібно затаїтися, затамувавши подих. Не варто робити різких рухів і тим більше втікати: цим можна викликати повітряний потік, у якому згусток енергії полетить цілеспрямовано за вами. Можна обережно взяти в руки неметалевий предмет і виставити його перед себе. Якщо блискавка «прилипне» до нього, обережно покладіть предмет на підлогу. Повільно виходьте з приміщення, не викликаючи коливаний повітря.

Якщо кульова блискавка наблизилася до обличчя, можна обережно дмухнути на неї, і вона обов'язково відлетить убік. Тримайтеся якнайдалі від електроприладів та електропроводу, не торкайтеся до металевих предметів.

Кульова блискавка зникне сама собою — іноді безшумно, а деколи з вибухом. Не втрачайте пильності: після таких «візитів» бувають пожежі.

Якщо уразила блискавка...

Електричний розряд грозовиці, проходячи через організм людини викликає загальні порушення. У місця входу й виходу розряду утворюються опіки тканин. Людина втрачає свідомість, знижується температура тіла, зупиняється дихання, пригнічується серцева діяльність, можливий стан «уявної» смерті, при якому не прослуховуються дихання й пульс, знічені широкі, не реагують на світло. Шкіряні покриви білі. Під час легкого ураження спостерігається запаморочення, шум у вухах, слабкість, втрата свідомості.

Надаючи першу допомогу, потерпілого потрібно роздягнути, облити його голову холодною водою, бажано обгорнути мокрим холодним простиралом.

Якщо людина ще не опритомніла, слід зробити штучне дихання «рот у рот», а в разі зупинки серця — непрямий масаж. Поверхню опіку закрити пов'язкою та якнайшвидше викликати медичну допомогу або доправити до лікарні.

Побуває думка, що ураженого блискавкою потрібно швидше на кілька хвилин закопати в землю, але такий захід не тільки марний, а й небезпечний.

Легенди футболу

Пам'яті Андрія Баля

Шовковський пропустив тричі...
від дітей

Футбол — не лише найпопулярніший вид спорту, а й унікальне соціальне явище, здатне зближувати людей. Це наочно продемонструвало футбол в Україні, яке відбулося першого дня цього тижня в рамках щорічного міжнародного джазового фестивалю «Alfa Jazz Fest» на «Арена Львів». Ідейним натхненником спортивного дійства, присвяченого пам'яті українського футболіста, легендарної «вісми» київського «Динамо» Андрія Баля, виступив його друг, видатний гравець і заслужений тренер України Олексій Михайличенко.

Як гравець Баль віддав «Динамо» 10 років кар'єри, забивши 11 голів у 240-ка поєдинках. У складі киян 4 рази вигравав золоті медалі першості СРСР і стільки ж разів — Кубок країни, ставав переможцем розіграшу Кубку Кубків УЄФА 1986-го. На зорі незалежності України переїхав до Ізраїлю, де грав за «Макабі» (Тель-Авів) та «Бней-Єгуду». Викликався до збірних СРСР різних вікових категорій. Вигравав чемпіонат світу серед юнаків до 19 років, чемпіонат Європи серед юніорів до 20 років, молодіжний чемпіонат світу 1980-го. У складі основної радянської збірної дебютував у 1981-му, загалом відігравши в її складі 20 ігор, у тому числі в рамках фінальної частини чемпіонату світу 1982-го та 1986-го. У формі національної збірної відзначився єдиним забитим голом у ворота бразильців на світовій першості-1982. 1993-го почепив бутси на цвях.

В Ізраїлі Баль розпочав тренерську діяльність. Як головний наставник дебютував 1999-го в ізраїльському «Акоаху». Впродовж 2001-2003 років очолював полтавську «Ворсклу». З 2003-го тісно співпрацював з Олегом Блохіним у національній збірній України,

«Москві» і «Чорноморці». В останні роки життя працював у структурі «Динамо». 9 серпня 2014-го серце Андрія Баля раптово зупинилося під час матчу ветеранів футболу в Києві. Йому було лише 57 років... Футболодіст із хорошим почуттям гумору — таким колеги пам'ятають Андрія Михайловича.

Урок футболу від легенд

На головній спортивній арені Львова зібралися титуловані ветерани «Динамо» і львівських «Карпат», друзі Андрія Баля, які кували славу українського футболу, — Олексій Михайличенко, Анатолій Дем'яненко, Ігор Беланов, Володимир Безсонов, Олександр Заваров, Василь Рац, Олександр Шовковський, Володимир Єзерський, Вадим Євтушенко, Іван Яремчук, Юрій Максимов, Владислав Ващук, Олег Кузнецов, Сергій Коновалов, Віктор Рафальчук, Анатолій Саулевич і молодший брат Андрія Михайловича Орест Баль. Почесними гостями події стали музиканти Святослав Вакарчук, Джамала, Христина Соловій та досвідчені футболісти Володимир Мунтян і Андрій Біба.

Скандали

Стрічка розбрату

У середині червня Петро Порошенко підписав закон, який забороняє носити і виготовляти георгіївські стрічки. Помаранчево-чорний символ монополії Росії на перемогу в Другій світовій війні, захоплення Криму і сепаратизму на Донбасі опинився поза законом. Історично він не символізував перемогу над нацизмом. Такого смислу йому надав Кремль у 2005 році. Сайт «Футбол 24» опублікував світлина кількох українських футболістів, які з власної ініціативи або за збігом обставин «засвітилися» з «колорадським» символом сепаратизму.

2015-го, в розпал війни на Донбасі, в мережі з'явилася специфічне фото Олександра Алієва, який тоді грав за «Анжи» з Махачкали. На грудях у колишнього гравця збірної України висіла георгіївська стрічка. «Не бачу в цьому нічого кримінального, — виправдовувався Алієв. — Це було на фіналі Кубку Росії. Нам дали у клубі і сказали, щоб усі причепили. Я не міг не одягнути». Гравець «Шахтаря» і збірної України Максим Малишев 9-го травня опублікував у своєму Instagram ілюстрацію із георгіївською стрічкою та іншими комуністичними атрибутами. Це одразу викликало неоднозначну реакцію українців, тому невдовзі «гірник» видалив свій пост. Незрозуміло, навіщо начепив на себе заборонений символ тричі найкращий футболіст Укра-

їни, а тепер — присікливий футбольний експерт Віктор Леоненко...

Колишня дружина Анатолія Тимошука Надія Навроцька розмістила у Facebook фото, яке не могло не зачепити за живе українських уболівальників. На світлинці головний тренер національної збірної України Андрій Шевченко одягнув костюм хокейного клубу СКА (Санкт-Петербург) із георгіївською стрічкою! На думку Навроцької, фотографія датована січнем 2014-го, коли Шева ще не працював у тренерському штабі «синьо-жовтих».

Той же Анатолій Тимошук зіпсував собі репутацію тим, що в час війни на Донбасі поїхав працювати у «Зеніт». Останньою краплею став такий факт: 9 травня Тімо разом із футболістами і тренерським шта-

У рамках головної футбольно-джазової події року з майстрами футболу помірялися силою учасники і переможці щорічного всеукраїнського дитячого турніру з футболу «Золота осінь» імені А. Баля — області, уродженцем якого був Андрій Баль, та рівненської ДЮСШ. Грали на півполя з міні-футбольними воротами два тайми по 15 хвилин. У цьому протистоянні з рахунком 2:1 перемогу завдяки голу досвідченого Ігоря Беланова здобули молоді. До слова, володар «Золотої м'яча»-1986 перебуває в чудовій формі. Він грав майже без заміни, постійно пробиваючи по воротах.

Згодом легендам протистояла команда зірок і партнерів «Alfa Jazz Fest». Долю цієї півгодинної дуелі вирішив гол Олександра Заварова, який замкнув на дальній стійці передачу Василя Раца. «Родзинкою» спортивного свята став перший в історії України видовищний поєдинок ста дітей від 6-ти до 10 років із різних куточків нашої країни, які однократно вийшли на поле в жовтих футболках із номером 8, під яким грав Андрій Баль, з 11-ма ветеранами українського футболу.

Поєдинок розпочався зі символічного удару, з центру поля сина Андрія Баля, Данила, який був на стадіоні разом із мамою Світланою. Діти одразу підхопили м'яч і буквально закотили його у ворота Шовковського з першої спроби. Здолати таку навалу було надзвичайно складно, тому ветерани вдавалися до тактичних хитрощів, вибиваючи шкідливого поближче до воріт суперників. Легендарні гравці відповіли голами Дем'яненка і Михайличенка. Проте маленькі футболісти взяли гору кількістю, забивши ще двічі.

Дійство супроводжував живий коментар найкращого футбольного телекоментатора України, невтомного Віктора Вацка, який маневрував поміж легендами і брав флеш-коментарі у героїв. Судив матчі голова Федерації футболу Львівщини Ярослав Грисьо. Ветерани не лише згадали молодість на футбольному полі, а й дали уроки майстерності футболістському майбутньому України. Звичайно, швидкість у легенд, яким, здебільшого, за 50, уже не та. Тим паче, багатоманітним маневрувати, як у найкращі часи, зайва вага. Проте високе розуміння гри, тонкий, відшліфований пас і незримий азарт до перемоги залишилися.

Тут головне — не результат, а отримання задоволення від гри мільйонів. Окрім спортивного програми, футбольне свято містило соціальну складову — захід відвідали діти переселенці. Всі юні шанувальники футболу отримали подарунки від організаторів фестивалю.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

Спортивний калейдоскоп

Дитячо-юнацька футбольна школа «Надія» у Великих Бірках запрошує на навчання хлопців і дівчат шкільного віку. Також запрошуємо на роботу тренера з футболу; вік і досвід значення не мають, головне — любов до дітей та спорту. Звертайтеся за телефоном (096) 616-28-36 (Віктор).

Невдовзі на центральному стадіоні Тернополя з'явиться нове трав'яне покриття. На його оновлення з міського бюджету скерували 3 мільйони 90 тисяч гривень, повідомляє телеканал ІНТБ.

Уродженець Кременця Андрій Пушкар переміг у Всеукраїнському турнірі з армреслінгу «Lviv Open Cup 2017». У боротьбі за 2-гу і 3-тю позиції яскраво вираженим фаворитом був наш земляк. Він і виборив головний трофей. На другому місці — Олексій Семеренко, на третьому — Ігор Пасека.

Чемпіонат України серед команд другої ліги сезону 2017/18 відбудеться за новим форматом. Команди розбито на 2 дивізіони — північно-західний і південно-східний. Склад північно-західного дивізіону: «Нива» (Тернопіль), «Тернопіль», «Буковина», «Скала», «Нива» (Вінниця), «Прикарпаття», «Арсенал» (Біла Церква), «Агробізнес», «Полісся», «Львів», «Поділля», «Черкаський-Дніпро-2-Академія». Склад південно-східного дивізіону: «Дніпро», «Реал Фарма», «Інгулець-2», «Мир», «Енергія», «Нікополь», «Металіст 1925», «Металург-Запоріжжя», «Миколаїв-2», «Дніпро-1».

За інформацією Олексія Халхьова, президента рівненського «Вереса» — новачка елітного футбольного дивізіону України, його команда може проводити домашні матчі у багатьох великих містах Правобережжя. «Ми представляємо Правобережжя, яке країну і хочемо, щобі свято футболу не може бути проведеним у Рівному, відбулося на всьому Правобережжі. Не будемо обмежуватися Львовом і Луцьком, а привозитимемо матчі Прем'єр-ліги в Тернопіль, Житомир, Івано-Франківськ, Чернівці. Це цілком можливо, адже резервними стадіонами можуть бути і 5, і 10 арен», — зазначив Халхьов. Раніше він повідомив, що основний стадіон «Вереса» — «Арена Львів».

36-річний капітан національної збірної України Руслан Ротань став гравцем празької «Славії», яка найближчим часом зіграє у кваліфікації Ліги чемпіонів. Контракт українця розрахований на півтора року. Впродовж усієї кар'єри він захищав кольори «Дніпра», лише в період 2005-2008 років грав у київському «Динамо». Загалом за «дніпрян» Руслан забив 44 м'ячі, 5 із них у минулому сезоні української Прем'єр-ліги.

У перших чвертьфінальних матчах Кубка Тернопільської області з футболу великогірський «Агрон-ОТ» на власному полі переміг чортківський «Кристал» із рахунком 2:1. Ще один представник Тернопільського району «ДСО-Поділля» здолув «Кременець-Академію» — 1:0. Результати матчів 10-го туру чемпіонату Тернопільщини серед команд першої ліги: «Копичинці» - «Тривалети» (Кременецький р-н.) 2:0, «Трибухівці» (Буцацький р-н.) - «Тернопіль-Педліцей» 1:2, «Збараж» - «Збруч» (Підволочиськ) 1:3, «Скала» - «Нива» (Теребовля) 0:5.

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Все буде смачно

Домашня фабрика джему

Літо — чудова пора, щоб не лише насолодитися смаком улюблених фруктів, а й заготувати їх на зиму. З фруктів або ягід можна зварити варення, конфітур, повидло чи джем. Не кожна господиня може відповісти, чим відрізняється джем від повидла, конфітуру чи варення. А відмінності, хоч і не дуже різочі, але є. Джем від інших видів подібних заготовок і консервацій з ягід і фруктів відрізняється, передусім, консистенцією. Вона гущіша, ніж у варення, але не настільки, як у повидла чи конфітуру. Інша відмінна риса джему в тому, що ягоди і плоди добре розварюють, завдяки чому цукор швидше проникає в м'якоть ягід і плодів. Гарячий джем має стікати з ложки тонкою цівкою, а холодний — падати дрібними шматочками. Правильно приготовлений джем не розпливається, але легко розмазується. Отже, джем — це желеподібний густий сироп із шматочками ягід і фруктів, або з цілими плодами.

Особливості приготування джему

Зазвичай, плоди бланшують, потім проварюють у невеликій кількості води, після чого заливають сиропом або засипають в кілька етапів цукром і уварюють спочатку на сильному вогні, а потім на помірному. Для приготування потрібне знання певних особливостей і нюансів його приготування.

Важливо використовувати плоди з високим вмістом пектину — природної речовини, яка в поєднанні з кислотами і цукром, й утворює характерну для джему желеподібну масу. Найбільш багаті на пектин абрикоси, айва, агрус, сливи, смородина та яблука, однак варять джеми й з інших плодів — малини, суниці, чорниці, ожини, груш, апельсинів тощо. Якщо джем варять із ягід чи фруктів з незначним вмістом пектину, то під час варіння, зазвичай, додають або желюючі добавки («Пектин», «Желіна», «Агар-агар», желатин), або інші плоди, в яких вміст пектину достатній для приготування цього десерту (зокрема нестигли), а також соки з них.

Для приготування джему слід використовувати не перестиглі ягоди і фрукти. Важливо правильно підібрати посуд. Найкраще підходить широкий і неглибокий, бажано із товстим дном, оскільки варити

джем потрібно на сильному вогні (при високій температурі руйнуються згубні для пектину речовини, що містяться в плодах). А от все інше — пропорції, черговість закладки інгредієнтів, технологія варіння — залежить від виду джему.

Загалом варіння джему триває 20-30 хвилин після закипання і додавання цукру, завдяки чому зберігаються корисні речовини. Від тривалості переварення залежить який джем: переварений продукт має слабший аромат, тьмяний колір, більш низькі смакові якості. Готовий джем має стікати з ложки тонкою цівкою. Якщо скрапує — варіння слід продовжувати.

Рецепти приготування найсмачніших і популярних джемів

АБРИКОСОВИЙ

Інгредієнти: абрикос і цукор (1 до 1).

Приготування. Абрикоси промити, обшукати, видалити кісточку. За допомогою блендера зробити пюре, додати цукор, перемішати. Пюре з цукром на сильному вогні довести до кипіння. Буде утворюватися піна, знімати її не потрібно, лише постійно помішувати, далі вогонь зменшити і варити до готовності близько півгодини. Джем гарячим розкласти у стерильні банки, накрити стерилізованими кришками і тільки після остигання закупорити. Зберігати можна при кімнатній температурі.

ВИШНЕВИЙ

Інгредієнти: 3 кг вишні, 1 кг цукру, 1 ч. л. соди.

Приготування. Ягоди промити, видалити кісточку, пропустити через м'ясорубку, викласти в ємність із товстим дном і поставити на сильний вогонь. Довівши до кипіння, уварювати 40 хв., постійно помішуючи. Додати соду (утворюватиметься зелена піна — не збирати її), помішувати, доки маса знову не почервоніє. Всыпать цукор і довести до кипіння, потім зменшити вогонь і варити до готовності ще близько 40 хв., постійно помішуючи (якщо пригортає — зменшити вогонь, інтенсивніше перемішувати). Розлити джем у стерилізовані банки, закупорити.

ПОЛУНИЧНИЙ

Інгредієнти: 1 кг полуниці, 1 кг цукру, 2 лимони.

Приготування. Помиту і почищену полуницю подрібнити. Додати сік і цедру з лимонів, перемішати і кип'ятити приблизно п'ять хвилин. Потім додати цукор, довести до кипіння і варити 25 хвилин, періодично помішуючи і постійно знімаючи пінку. Готовий густий полуничний джем залишити на 10-15 хвилин, потім розлити у стерилізовані банки.

ЯБЛУЧНИЙ

Інгредієнти: кислі яблука (антонівка, паперівка, аніс) — 1 кг, цукор — 1,2 кг.

Приготування. Яблука розрізати навпіл, видалити сердечинки, відразу викладаючи оброблене яблуко в підсолену або підкислену воду (на 1 л води 20 г солі або 2 г лимонної кислоти). Потім залити яблука водою (на кожен 1 кг яблук 1-2 склянки води), проварити 10-15 хв. до розм'якшення, зняти з вогню, всипати цукор, поставити знову на вогонь, довести до кипіння і, постійно помішуючи, варити близько півгодини до готовності джему.

СЛИВОВИЙ

Інгредієнти: на 1 кг слив 1,2 кг цукру.

Приготування. Сливи промити, обшукати, видалити кісточку. Покласти в кастрюлю, залити водою, проварити 5-8 хв. до розм'якшення, всипати цукор і варити до готовності (джем готовий, якщо крапля не розтікається на холодній тарілці). Далі охолодити і розфасувати в стерильні банки, закупорити.

ЧОРНОСМОРОДИНОВИЙ

Інгредієнти: на 1 кг чорної смородини 1,4 кг цукру.

Приготування. Опустити ягоди в киплячу воду, 3-5 хв. бланшувати, потім розтовкти, всипати цукор, варити до готовності. Розкласти у стерилізовані банки, заклати.

Тож пробуйте і радуйте домашніх солодкими заготовками! Смачного!

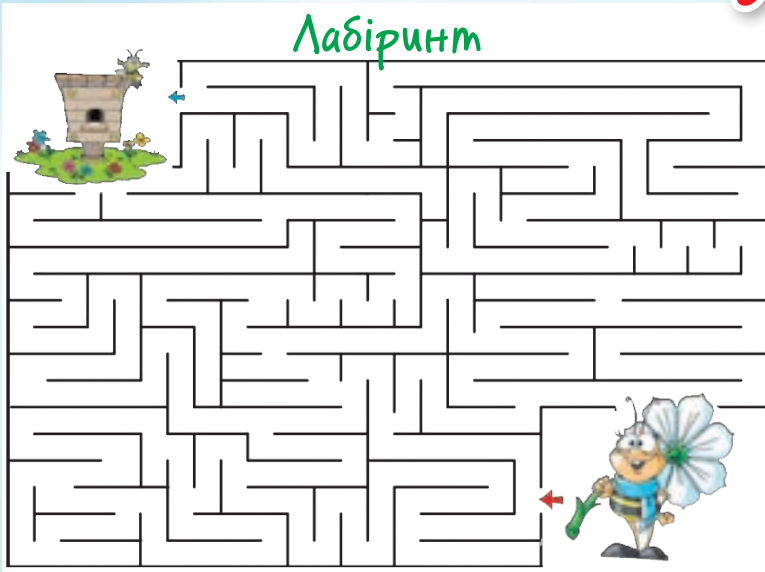
Чорна вівця

На пагорбі поблизу маленького села жила-була чорна вівця. Щовесни вона зістригала свою чорну вовну і продавала її на ярмарку. Жителі села пряли з неї та виготовляли різноманітний теплий одяг. Якось вівця виявила, що в неї ще залишилося небагато вовни. Вона захотіла продати її, але того дня чомусь ніхто не захотів купити. Вівця чекала на покупців до пізнього вечора та й повернулася додому. Наступного дня вона знову принесла шерсть на ринок і пробула там цілий день, але ніхто так і не купив її товар. Так минуло кілька днів.

Одного разу, коли чорна вівця знову сиділа на ринку зі своєю вовною, до неї підійшов хлопчик і спитав, чи можна купити її шерсть. Господиня надзвичайно зраділа і продала йому і його батькам усю вовну, яка була в неї із собою. З'ясувалося, що вони прийшли із сусіднього села навмисно, щоб купити не звичайну, а саме чорну шерсть. Того дня вівця повернулася додому задоволена і щаслива.

Мораль: ніколи не здавайся і продовжуй розпочату справу.

Дитячий майданчик

Знайди 5 відмінностей

Два кільця та два кінці, а посередині — гвоздик. (Ножиці)

П'ять комірчин — одні двері. (Рукавиця)

Лежить на спині — не треба нікому. Притули до стіни — знадобиться вона. (Драбина)

Говорить вона беззвучно, а зрозуміло й не нудно. Чим частіше розмовляєш з нею — тим багатшим розум буде. (Книга)

Мию, мию без жалю, мию там, де брудно, цю роботу я люблю, хоч від неї худну. (Мило)

У кожному домі є озера прозорі, ми на них дивимось, щоб себе побачити. (Дзеркало)

Фотомить

Якщо ви хочете побачити своїх діточок на сторінках районики — присійте фотографії ваших дітей, онуків, племінників із короткою інформацією про них на електронну адресу podilske_slovo@ukr.net

Футбольні вболівальники Матвій Рудий (9 місяців) і Дмитро Дмитрієвський (10 місяців), с. Лозова